

WESTERN ROMAN
IASO
cijena 50 d broj 628

POTJERA BEZ MILOSTI

Al Mills:

POTJERA BEZ MILOSTI

Glavni i odgovorni urednik
MILIVOJ PAŠIČEK

Izdavač SOUR »Vjesnik« (predsjednik Poslovnog odbora **Vjekoslav Koprivnjak**) – RO Novinsko-izdavačka djelatnost, n. sol. o. (direktor **Milan Bekić**) – OOUR Informativno-revijalna izdanja, n. sub. o. (direktor **Sead Saračević**)

Tisak: RO Štamparska djelatnost SOUR »Vjesnik«, n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o, OOUR TM n. sub. o. i OOUR Tisak revijalnih izdanja, n. sub. o.

Predsjedavajući Savjeta redakcije »Romani i stripovi«: **prof. dr Adolf Dragičević**

Uređivački kolegij: **Ivica Bartolić** (graf. ur.), **Marcel Čukli** (»Laso«), **Berislav Grabušnik** (graf. ur.), **Marija Jurela** (biblioteke »Super strip« i »Trag«), **Pavle Lugarić** (zamjenik gl. i odg. ur.), **Milivoj Pašićek**, **Ana Župan** (»Život«).

Redakcija: **Sonja Đunđuš** (daktilograf), **Zdenka Jočić-Beck** (redaktor), **Igor Mandić** (novinar), **Branka Ožegić** (teh. sur.), **Ana Poldo-Hrastović** (novinar).

Tajništvo: **Sanja Popović** (tajnik), **Biserka Pupač** (poslovni tajnik).

Adresa redakcije, izdavaca i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, tel. (041) 515-555 i 519-555. Telex 21 121 YU VSK.

LASO 628

AL MILLS: **POTJERA BEZ MILOSTI**

Recenzija: **Božo Stančić**

Copyright: **Milivoj Alapić**

LASO 628 izlazi 25. 10. 1985

I

Grad Lordsburg, u Novom Meksiku polako je izdisao od vrućine. U salunu »Brasada« šerif John Dobis ispio je drugi i posljednji viski, zatim rukom obrisao brkove. Bacio je novčić na tezgu i rekao vlasniku:

– Zdravo, Manuele! Idem pogledati svoje piliće, ha, ha!

Njegovi »pilići« su bila tri čovjeka osuđena na dugogodišnju robiju. Dobis ih je sutradan ujutro morao prevesti u državnu tamnicu u Santa Fe.

Izišavši iz saluna, Dobis pređe ulicu. Zastane da smota cigaretu odbije nekoliko dimova i pogleda niz ulicu.

Bilo je ljeto. Sunce je pržilo s nebeskog svoda. Niotkud daška vjetra. Dobis prljavom marom obriše graške znoja i zakorači na nogostup.

Kad je otvorio vrata kancelarije, iz odjela gdje su se nalazile dvije ćelije začuo je muklo stegnanje. Pošao je u tom smjeru i otvorio vrata u dnu kancelarije.

Jedan od trojice zatvorenika ležao je zgrčen na prljavom zemljanom podu držeći se rukama za trbuh. Muklo je ste-

njavao od bola. Šerif pride rešetki, sagne se i približi glavu bolesniku da bi ga bolje pogledao. U taj čas netko ga je tresnuo po glavi i šerif je izgubio svijest nekoliko trenutaka. Osjetio je kako ga grabe nečije ruke i vuku prema rešetki, a zatim kako mu s pojasa skidaju ključeve.

Vrata ćelije škripnuše. Netko mu zavrne ruke na leđa i natakne lisice na njih. Tog trenutka skupio je snagu i pokušao otvoriti oči. Ugledao je nad sobom surovo lice višestrukog ubojice Paula Gordona, kojeg je u Santa Feu čekalo dvadeset godina tamnice.

Zlurado se cerio.

– Rekao sam ti da će doći vrijeme da izravnamo račune, Dobise! – Podigao je kolt prema šerifovoj glavi, pa zaroktao: – Sad je kucnuo taj čas!

John Dobis sklopi oči. Očekivao je svakog trenutka metak.

Dobis je Gordona bio priveo pravdi. No, umjesto metka, kad je već pomislio da je sve izgubljeno i živ se žderao što je ispao tako naivan i nije prozreo trik star koliko i svijet, začuo je povik:

— Stani, Gordone!

Šerif otvori oči i shvati da je vikao Jack Larkin, zbog ubojstva osuđen na osam godina ro-bije. Opasačem, kojim je malo-prije ošamutio šerifa, Larkin udari Gordona po ruci u kojoj je držao revolver.

— Budalo! Zašto da ga ubi-ješ? Nitko ga neće naći do jutra, a tad ćemo već biti preko grani-ce, u Arizoni.

No bandit nije poslušao. Po-novo je uzeo kolt, pa bijesno prosiktao:

— Raznijet ću tikvu tom ga-du!

Kad mu je Larkin pokušao zakrenuti ruku, Gordon je bio brži i uperio kolt u njegov tr-buh.

— Ako me pokušaš spriječiti, udesit ću i tebe!

U sukob se iznenada umije-šao treći bandit, Ben Nite. Poku-šao ih je smiriti:

— Paule! Jack ima pravo. Ako ubijemo šerifa, gonit će nas fe-deralna policija. Ovako, kad do-de k sebi, Dobis će nas tek go-niti do granice.

— Neka nam onda stavi soli na rep! Ha, ha, ha! — cerekao se Paul Gordon, koji je napokon shvatio da Jack Larkin ima pra-vo.

Bjegunci baciše šerifa u ćeli-ju, zaključaše je i iziđoše na uli-cu. U konjušnici iza ugla ukra-doše konje i u galopu, kao da ih goni tisuću vragova, izjahaše iz Lordsburga.

Jahali su cijeli dan i pred zo-ru stigli do granice Arizone. Paul Gordon zaustavi konja.

— Eh, sad mi je lakše! Ja ću u Sonoru — reče veselo. — Pri-družiti ću se Joeu »Brazgotini«. Poslije sukoba s Dobisom i tek-

saškim rendžerima, potrebni su im novi momci. Primit će nas svu trojicu!

— Joe »Brazgotina«? — oteg-nuto reče Ben Nite. — Moj brat je s njim harao Meksikom. Mi-sliš da će nas primiti?

Pogledali su Larkina. On je mirno slušao, a zatim slegnuo ramenima i kratko rekao:

— Možda vas dvojicu! Ja ne-ću s vama. — Šuteći je okrenuo konja i odjahao prema istoku.

Kad je preplivao Kolorado i zašao u Dolinu smrti, znao je da se nalazi u zemlji Apaša. Prva dva dana kretao se oprezno od-marajući se u sjeni kaktusa. Sunce je neumoljivo pržilo. Vo-da mu je bila na izmaku, a do Kalifornije dug put.

Ujutro trećeg dana, jedva je pronašao sjenoviti zaklon za se-be i konja. Odjednom je začuo pucnjavu. Bio je tako umoran da se jedva popeo na pješčanu dinu i na obzorju ugledao obla-čak dima ili prašine.

Sad mu je bilo jasno da se netko nalazi u opasnosti. Bio je na izmaku snaga, ali nije oklije-vao. Znao je da pucnjava u Do-lini smrti označava ljude u opa-snosti, a kao pravi čovjek iz pre-rije, po kodeksu časti, morao je priteći u pomoć.

Mamuznuo je konja i jurnuo prema mjestu s kojeg se čula pucnjava.

Ugledao je skupinu Apaša kako u krugu galopiraju oko trojih kola obasipajući karavan strijelama i mecima.

Doseljenici su se ogorčeno branili. No bilo ih je malo i mo-gli su svakog trenutka biti ubi-jeni.

Larkin prodorno i otegnuto istisne ratni krik, podiže brzo-

metnu vinčesterku koju je uzeo od šerifa Dobisa i u galopu opali prema Indijancima nekoliko hitaca.

Apaši odjednom poremetiše pravilan krug oko kola. Larkin nije tog trenutka znao zašto. Da li su ga se uplašili ili se pomislili da iza njega stižu drugi? Na znak poglavice brzo su okrenuli konje, pa bijesno urlajući pojurili prema Koloradu.

Jedan Indijanac je zastao i Larkin pomisli da mu je ranjen konj ili ga je dohvatio njegov metak. A onda u strahu opazi da Apaš pred sobom drži dijete. Ono se bjesomučno otimalo, plakalo i smetalo ga u bijegu.

Ne razmišljajući ni trenutka, Larkin je pojurio za Indijancem. Polako ga je pristizao. Nije smio pucati da ne pogodi dijete. Pomisli da je s njim svršeno ako se Apaši okrenu i priteknu u pomoć svom drugu. U tom trenutku dijete je snažno vrisnulo i on više nije ni o čemu razmišljao.

Pognuo se po sedlu, ošinuo konja uzdom po vratu i bacio pušku na pijesak. Kad je dostigao crvenokošca, naglo je povukao konja prema njemu. Sudarili su se i oba muškarca i dijete uskoro su se valjali po zemlji.

Apaš je bio brz kao munja. Izvukao je nož i poletio na Larkina. No, Larkin je u međuvremenu izvukao kolt i prvim metkom pogodio Indijanca u prsa.

S dječakom, koji je imao oko osam godina i zvao se Nick, vratio se do karavana. Jedna žena, kose boje pijeska i sunčcem opaljena lica, poletjela mu u susret. Plaćući, ali sva sretna što je dječak spašen, zagrlila je malog Nicka.

Jacku Larkinu je prišao plećat, bradat čovjek i pružio mu ruku.

— Tvoj sam dužnik do smrti, stranče! — reče promuklim glasom. — Ja sam Tom Siman! A ti?

Jack je oklijevao nekoliko trenutaka, a zatim odgovorio:

— Zovem se Jack Keen.

— Za mene si čovjek koji je spasio mog sina! — reče Siman shvativši njegovo oklijevanje. — Ako si se uputio u Kaliforniju, pridruži nam se! Bit će nam drago budemo li tvoji susjedi. U Kaliforniji ima zemlje za sve.

Jack Larkin kimne glavom. Osmjehne se, pruži ruku Simanu i reče:

— Pa, da krenemo.

II

John Dobis, jedan od najpoznatijih šerifa Divljeg zapada, nije mogao podnijeti poraz koji su mu nanijela tri osuđenika strpavši ga u ćeliju okovanog vlastitim lisicama. Zakleo se da će ih svu trojicu strpati iza rešetaka, makarse sakrili u mišju rupu, makar prokrstaro cijeli Zapad. Ako ne pronade drugi izlaz, pruže li otpor, sve će ih s užitkom pobiti.

Znao je iz iskustva da mora što prije krenuti u potjeru. Nakon priprema, krenuo je gradonačelniku, stavio značku na njegov stol i rekao:

— Odlazim!

— Ali, šerife! Zašto? — iznenađeno je upitao Paul Fabris. — Zar vas ne plaćamo dovoljno? Ako niste zadovoljni, povišit ćemo vam plaću.

— Ne, gospodine Fabris! — zavrteo je glavom Dobis. — Nije riječ o tome. Odlučio sam otići

iz Lordsburga iz drugih, privatnih razloga.

Okrenuo se i izišao. Kad je uzjahao konja, još jedanput je pogledao grad.

U Lordsburgu je živio pet godina. Sam bog zna što je sve učinio da to postane miran grad. Sad, kad je to postao, nije mu bilo žao što odlazi.

Ne ogledavši se, mamuznuo je konja i krenuo tragom bandita.

Bilo mu je utoliko lakše slijediti njihov trag jer je, prilikom udarca koji mu je zadao Larkin, jasno i glasno čuo da je njihov cilj Arizona.

Da li je to bila varka? Šerif to nije znao, ali držao se tog traga. Propitkivao se na susjednim rančevima i stekao dojam da je na pravom tragu.

— Da, čini mi se da sam vidio tu trojicu! — govorio je Benjamin Raster, predvodnik kaubojja na ranču »Stella«.

Na ranču »Dijamant« rekli su mu da su kauboji vidjeli dvojicu sumnjivih jahača, ali da nisu krenuli prema Arizoni već prema Sonori.

Kako god bilo, bio je to ipak neki trag i John Dobis ga je slijedio poput lovačkog psa.

U njegovoj nutrini još je gorjela mržnja prema robijašima koji su ga prevarili kao balavca. Odluka da im se osveti zbog toga bila je misao vodilja što ga je pratila na ovom putu.

Koliko će trajati taj put? Koliko će kilometara jahati dok ih ne uhvati, za njega nije bilo važno. Uzeo je iz banke svu uštedu. Odlučio je da im vrati milo za drago, to ga je tjeralo naprijed.

Bila su mu potrebna dva da-

na da stigne u Laredo, pogranično mjesto između Teksasa i Meksika, na obali Rio Grande. Ondje se javio šerifu Michaelu Johansonu, Švedaninu, kojeg je otprije poznavao.

Bio je siguran da će razbojnička trojka, ostavši bez prebije-nog centa, vrlo brzo stupiti u akciju ukoliko usput ne izvedu pljačku. To se pokazalo točnim, jer mu je Johanson rekao da su dva tipa, koji odgovaraju njegovom opisu, napala poštansku kočiju.

— Srećom — dodao je šerif iz Lareda — kočijom se tada nije prevezio novac za rudnike srebra. Opljačkali su putnike ali koliko znam, amigo, to im neće biti dovoljno ni za nekoliko boca viskija.

John Dobis se pitao što je s trećim banditom? Neprekidno mu govore o dvojici, od kojih je jedan Paul Gordon, a drugi, po svoj prilici, Ben Nite. Gdje je Jack Larkin? Možda se rastao s pajdašima, pa krenuo vlastitim putom? Ali, kuda i u kojem smjeru? Volio bi to znati da ih može pratiti svu trojicu.

U Laredu je ostao samo nekoliko sati. Kad je odlazio iz grada, Johanson mu je napomenuo:

— Doznaš li nešto o njima, javi! Dolazim u pomoć! Budući da su napali poštansku kočiju na mojem terenu, nešto sam im dužan, zar ne?

— Pa zar nisi organizirao potjeru? — upitao je Dobis.

i Michael Johanson se kiselo osmjehnuo.

— Javili su mi to nakon tri dana. U međuvremenu je pala kiša, pa su tragovi izbrisani.

Johanson, kojeg je Dobis upoznao u Meksiku, došao je u La-

redo zajedno za ženom Gerdom i četverogodišnjom kćerkom. Bio je miran, tih čovjek, goleme snage ali ne i revolveraš. Za njega su bili plug i zemlja da je obrađuje, njegovo je bilo da uzgaja stoku.

Serif je postao sasvim slučajno. Tom Donovan, starac kojeg su se bojali svi revolveraši u Teksasu – jer je uvijek potezao prvi – već je izgubio brzinu kojom se proćuo u mladim dani-
ma. Sad je bio samo figura, spreman za mirovinu, ali je priča o njemu i njegovoj brzini još kružila u tom dijelu Zapada.

Na nemirnoj meksičkoj granici bilo je mnogo ljudi koji su bili vješti oružju. Kad je krupni Johanson stigao u Laredo, svi su pomislili da bi se ta ljude-
skara mogao angažirati kao Donovanov pomoćnik.

Johanson nije ni vidio kolta u Švedskoj i uopće je bio miroljubiv čovjek. Ali kad je primio dužnost, smatrao je to običnim poslom. Biti šerifov pomoćnik bila je veoma ozbiljna i odgovorna stvar.

Donovana nije smetalo što ne zna baratati koltom. Naredio je Johansonu neka nosi vinčesterku, ali uvijek s metkom u cijevi.

Bilo je sasvim sigurno da se Johanson najviše služio kundakom. Po tome se proćuo nadaleko, pa ga je nakon godinu i pol dana – kad se Donovan povukao u mirovinu – gradsko vijeće jednoglasno izabralo za izvršnog šerifa u Laredu.

Naravno, te i slične priče stigle su i do Lordsburga, pa je Dobis ponešto znao o Michaelu Johansonu.

Johanson bi mu se najradije pridružio. John Dobis je njegovu ponudu odlučno odbio.

– Imaš i ovdje posla, amigo! Granica baš i nije mirna, zar ne?

– Imaš pravo, Johnne.

Krenuo je dalje sam, u neizvjesnost, smatrajući da je lov na odbjegle robijaše dug časti. Sve dok ih ne uhvati i ne privede zasluženoj kazni, bit će to crna mrlja na njegovu imenu.

III

Jahao je već nekoliko dana obalom Rio Granda. Bilo je ljeto i paklena vrućina. Korito rijeke na mjestima je presahlo. Ukoliko je želio bez napora savladati put do Sonore, morao se držati tog smjera.

Uz Rio Grande bila je bolja paša za konja, bilo je vode, što je samo ubrzavalo njegovo kretanje. Uostalom, imao je vremena. Nije mu se nikamo žurilo. Bio je kao uvijek samouvjeren kad bi se prihvatio nekog posla. I ovo je smatrao poslom koji, eto, kad dođe vrijeme, mora privedi kraju.

John Dobis je pregazio Rio Grande kod »Zmijskog zavoja«. Stigavši u Frigando, Dobis je odlučio da se nekoliko dana odmori.

U Frigandu je najprije posjetio sve salune. Serif, neki prljavi Meksikanac golema trbuha, samo je zavrtio glavom kad je čuo pitanje i odgovorio:

– Ne, senjor, nisam vidio te ljude! Imam ja važnijeg posla, jer je granica tako nemirna da me spopada muka. Teksas i njegova vlada zahtijevaju od mene da ne pomažem gerilce. A kako to mogu, senjor, kad je to moj narod!?

Dobis je otišao iz Friganda odmoren, odlučivši posjetiti još

nekoliko gradova i raspitati se o ljudima koje je tražio.

Međutim, dok je jahao, raspolazući škrtim informacijama o ljudima koje je slijedio, mislio je na Larkina. Sad više nije bilo sumnje da se on odvojio od Paula Gordona i Bena Nitea.

Kamo je krenuo? Da li je pametno slijediti dvojicu ili bi možda bilo bolje da najprije sredi Larkina?

Još se sjećao udarca koji mu je on zadao opasačem.

Usput je nailazio na popaljene rančeve i zalutala goveda, a veoma je teško dolazio do informacija. Katkad mu se činilo da traži iglu u plastu sijena!

No John Dobis bio je tvrdoglav kao mazga. Što jedanput naumi, to mora provesti u djelo.

U predvečerje sljedećeg dana zaobišao je Dolinu smrti i pješčanu pustinju. Pronašao je dobro skrovište, upalio vatru i počeo pripremati večeru.

Na nebu su se već palile zvijezde. Poučen iskustvom, uređio je vatru tako da samo tinja. Dugo je vremena proveo dok nije zgotovio grah sa slaninom. Bio je gladan, ali je jeo bez teka. Činilo mu se da su mu usta puna pijeska.

Pošto je istimario konja, izašao je na najvišu točku da promotri okolicu. Sa tri strane bio je okružen okomitim liticama. To je u njemu izazivalo posebno zadovoljstvo. S tih strana mu ne prijeti opasnost. No ispod sebe, u dolini, odjednom je opazio vatru, veliku vatru.

Kad se vratio po dalekozor i zatim pogledao, imao je što vidjeti: oko vatre, sasvim spokojno kao da su na izletu, motalo se desetak ljudi.

Vidio je obrise kola. Čuo je rzanje konja, i to je u njemu probudilo znatiželju. Odlučio je izvidjeti o čemu je riječ!

Čekao je da se još više smrači. Kad je ocijenio da je došlo vrijeme, oprezno se počeo spuštati niz vododerinu.

Koristeći se grmljem, koje je pokrivalo dio udoline i sezalo do prerije, mogao se nezapažen približiti vatri. Nije zapazio straže ni bilo kakvo sumnjivo kretanje.

Već je mogao čuti glasove, ras kalašen smijeh i osjetiti miris kave. Privukao se još bliže, a zatim pokušao razaznati o čemu govore. Možda će tako doznati što traže u preriji, kamo su krenuli i zašto?

Između ljudi koji su sjedili oko vatre isticao se krupni muškarac, čije je lice bilo obraslo bradom. Drugima nije vidio lice, ali se iznenadio opazivši da su to vojnici.

Bilo je veoma čudno i nesхватljivo što nisu postavili straže. Ili su, možda, tako sigurni da su smatrali da to nije potrebno?

Putovao je već nekoliko dana i bio je željan društva. No, pošto je najčešće birao kome će ukazati povjerenje, bio je oprezan.

— Majore! — iznenada je začuo glas nekog vojnika kraj vatre. — Kako ocjenjujete naš put? Možemo li biti sigurni da ćemo se baš kod kanjona »Tri kojota« sresti s gerilcima?

Svi se okrenuše prema ljudeskari s bradom očekujući odgovor.

Pošto se nakašljao i pljunuo, major odgovori:

— Raspoložen pouzdanim podacima da će kapetan Brown

upravo tamo obaviti predaju oružja i municije.

– Što je naša dužnost?

– Ha, ha, ha! Baš si glup, Carlstone! Zna se: pobit ćemo ih, uzeti oružje i novac.

John Dobis se nije pokajao što je odlučio izvidjeti o čemu je riječ. Štoviše, sve je pažljivije slušao razgovor koji se odnosio na njihovu akciju. Odmah je znao da ima posla s bandom.

Upravo u tom trenutku jedan od njih je rekao:

– Kad pobijemo te prljave Meksikance i kad dobijem novac, dolazim u Sonoru! Čuo sam da tamo ima cura kao nigdje, ha, ha!

Dobis je doznao ono što je želio. Oprezno se počeo povlačiti. Kad je došao do svojeg skloništa, bilo mu je sasvim jasno da mora nešto poduzeti. Ne učini li to, banda će izazvati krvoproliće. Ako je želio stići do kanjona »Tri kojota«, koji se nalazio južnije od Rio Granda, morao je odmah osedlati konja. Pruži li mu se prilika, obavijestit će Meksikance da im prijeti opasnost.

Dok je jahao, odjednom je pomislio ne nalaze li se među tim ološem i oni koje je tražio?

Dio staroga korita Rio Grande, kojim je, možda prije nekoliko stotina godina prolazila rijeka, postao je kanjon. Indijanci su ga prozvali »Tri kojota«, a bio je najbliža točka prema granici.

Dobis je jahao polako i oprežno. Iako je poznavao put, jer se tim krajem klatio još kao momak, morao je biti pripravan na razna iznenađenja. A da njih ima i da će još svašta doživjeti uvjerio se nedavno.

Srećom, pošto su se razišli oblaci, pokazao se mjesec. Točio je srebro i osvjetljivao mu put.

Pred jutro je stigao do kanjona i odlučio odspavati nekoliko sati.

Do susreta bande i gerilaca, koji su očekivali pomoć u oružju, preostalo je najmanje osam sati. Dovoljno da se odmori, da porazmisli kako da ih najlakše pronade i obavijesti o opasnosti koja im prijeti.

Istina, imao je sasvim drugi cilj. Nije ga se sve to ticalo, ali nije zasad mogao drugačije.

– o o o –

Ugledao ih je nakon nekoliko sati u udolici obrasloj travom i grmljem. Bilo je desetak muškaraca i nekoliko kola. Sjedili su oko vatre očekujući jelo, obučeni u stare i dotrajale vojničke uniforme.

Dobis opazi stražara na ulazu u kanjon, a zatim još jednog na litici. Vidio je zapravo samo njegov šešir širokog oboda i odsjaj puške na suncu.

Ako im se približi otvoreno, prijetila mu je opasnost da ga dočekaju mecima. Učini li suprotno, mogu ga dočekati u zasjedi. U svakom slučaju morao je riskirati. Stoga je odlučio učiniti ono što je u tom trenutku smatrao najpametnijim. Mirno je mamuznuo konja. Potjerao ga je kašom i osjetio kako se niz zaravan kotrlja kamenje. Nastala je takva buka da su svi začudeno podigli glave.

Stražar na litici je imao oštar sluh i vid. Bio mu je najbliži. Dobis je jahao visoko podignutih ruku, pa stražar nije znao kako da postupi.

Nešto je povikao, te su ostali kao opareni potražili zaklon.

— Ne pucajte! Ne pucajte! — vikao je Dobis. — Dolazim kao prijatelj!

Planulo je nekoliko hitaca, ali nijedan ga nije pogodio. Bilo je to upozorenje, što je Dobis smatrao normalnim u takvim okolnostima.

— Ostani gdje jesi! — čuo je zapovijed.

Bila je izgovorena lošim engleskim jezikom, ali ju je šerif razumio. Zaustavio je konja i osjećao kako mu netko prilazi iza leđa. Evo, da je učinio nešto drugo, sad bi mu se to osvetilo!

— Baci oružje, amigo! — čuo je naređenje.

Nije se okrenuo, ali je poslušao. Učinio je to polako kako ne bi posumnjali u njegove dobre namjere, i čekao je razvoj događaja.

— U redu? — promrmljao je.

— Sjaši!

Poslušao je, pa se tek tada okrenuo. Ispred njega se nalazio Meksikanac koji ga je nepovjerljivo promatrao i puščanu mu cijev uperio u trbuh!

— Nisam naoružan! — osmijehnuo se Dobis.

— Što tražiš? — čuo je pitanje.

Osjećao je u tom glasu prijetnju. Kad je htio odgovoriti, odjedanput se iza njega stvorio još jedan Meksikanac.

— Pusti ga, Pablo! Ja ću s njim razgovarati. Senjor!

— Da!?

— Ja sam poručnik Fernandez Rubeiro! Što želite?

— Tražim komandanta! Vi ste gerilci, zar ne? Meksikanac ne odgovori. Promatrao ga je sumnjičavo. Zatim, pošto je ocijenio da mu ne prijeti nikakva opasnost, mirno spremi revolver u korice.

— Ja sam komandir odreda, senjor! S kim imam čast!

— Zovem se John Dobis! — odgovori bivši šerif. — Nosim vam važne vijesti.

— Vijesti? Kako ste znali gdje se nalazimo? Ne, ja vam vjerujem!

Dobis mu ukratko zatim ispriča o čemu je riječ. Poručnik je neko vrijeme razmišljao, ocjenjivao ga, pa kad je stekao povoljan dojam, osmijehnuo se.

— Dobro, dobro! Izvolite me slijediti. Razgovarat ćemo dolje, kod vatre.

Dobis je krenuo za njim, a znao je da ga prati stražar s puškom uperenom u leđa.

Vojnici koje je zatekao ondje znatizeljno su ga promatrali. Poručnik im brzo nešto objasni, pa se osmijehne zubima koji su bili bijeli poput alabastra.

— Objasnio sam im o čemu je riječ, senjor Dobis! Kažu da im se pridružite pri jelu.

— Hvala, poručniče!

Dok je jeo grah i slaninu, i sve to zalijevao dobro skuhanom kavom, poručnik ga je ispitivao o pojedinostima.

— Da, mi čekamo prijatelje, amigo! — objasnio je poručnik.

— S njima se moramo sresti oko podneva. Ako vam je vjerovati...

— Možete mi vjerovati — prekinu ga Dobis žvačući. — Uostalom, ako ne govorim istinu, možete me zadržati. Vaš sam zarobljenik, zar ne? — Pa, tako nekako... Kažete: desetak ljudi, a predvodi ih neki major?

— Aha!

— To je zacijelo Stanton. To je veliki gad, amigo! On je protivnik Juareza. Borio se najprije

na njegovoj strani, pa pošto ga je izdao za novac, spetljao se s Francuzima.

— Znači, radi za svoj džep?

— Da, taj otpadnik ne bira sredstva da bi došao do zarade. U stanju je sklopiti sporazum i sa samim sotonom — odgovorio je Fernandez. — No, ako nam niste lagali, priredit ćemo mu svečan doček.

Ustao je i naredio nešto ljudima, a onda se vratio i rekao:

— Poslao sam čovjeka da javi našim prijateljima novonastalo stanje! On će ih upozoriti na opasnost. Nadalje, tražio sam od njih da ne dolaze u kanjon...

— Zašto?

— Oni će čekati dok Stantonova banda uđe u kanjon. Mi ćemo ih pustiti, a onda otvoriti vatru. Blokirat ćemo izlaz iz kanjona prema Rio Grande. Oni će im pak zatvoriti odstupnicu.

Plan je, nema sumnje, bio dobar.

— A moja uloga u tome, poručniče? — upita Dobis.

Fernandez Rubeira se osmjehne i odgovori:

— Vi ćete mirno čekati u zaklonu, senjor Dobis!

— Ali, ali ja....

Poručnik je odmahnuo rukom, uozbiljio se, a zatim odrešito rekao:

— Vi morate biti na sigurnom. Vaše je bilo da nas upozorite na opasnost. Mi to cijenimo, senjor!

— Ne, ne, poručniče! — odbio je šerif. — Mrzim ljude kao što je Stanton i rado ću vam pomoći.

Odjednom se poručnikovo lice uozbiljilo. Prodorno ga je pogledao i upitao:

— Zašto to činite, senjor?

John Dobis slegne ramenima, a zatim se nasmijulji:

— Možda volim borbu, poručniče.

Fernandez zavrti glavom kao da ne vjeruje da ima ljudi koji nepotrebno srljaju u opasnost. Kako da mu to objasni, do vra- ga, mislio je šerif pa odrešito reče:

— Pa, recimo, možda želim da meksički narod pobijedi u toj revoluciji!

* * *

Sve je bilo pripravno za doček majora Stanton! On je pak ujahao u klanac, a zatim u kanjon tako sigurno da ih je sve iznenadilo. Bila je prosto nesхватljiva takva neopreznost. To je odgovalo Fernandezu i njegovim ljudima.

Dobis je zauzeo položaj blizu poručnika.

— Nije se ništa promijenio — mrmljao je poluglasno Rubeira.

— Gad kao gad, samouvjeren do gluposti!

Bilo je čudno da jedan major može učiniti nešto slično. Gdje mu je pamet da bez osiguranja ili izvidnice ujaše u kanjon? Bio je siguran da će gerilce sravniti sa zemljom jednim plotunom.

Vjerojatno je od špijuna doznao točan raspored Rubeirinih vojnika, njihovu jačinu, uvježbanost i naoružanje. Ono je bilo jadno. Ali bili su to veoma odlučni ljudi, pa ih se nije smjelo potcijeniti.

Stanton je sjahao kad je stigao do mjesta gdje se nalazio logor. Nogom je razgrnuo vatru. Pogledao je okolne litice i malo se zamislio. Zatim je nešto naredio ljudima.

Ali, sve je već bilo kasno!

Fernandez Rubeira je povikao:

— Za Juareza, za Meksiko!

Bio je to znak za bitku. Zapraštale su puške i pištolji. Kanjon je odjekivao od pucnjave. Stanton se bacio u zaklon. Njegovi ljudi su padali kao da su na strelištu. Čulo se stenjanje, bolni uzvici i uskoro od majorove bande nije preostalo gotovo ništa.

One koji su uspjeli pobjeći prema izlazu, dočekala je salva Meksikanaca. I odjedanput je nastala tišina!

Rubeira je mahnuo rukom, a ljudi se počeli spuštati niz litice.

Dobis je vidio kako pretražuju grmlje.

Ali Stantonu nije bilo ni traga ni glasa!

Ipak su ga uskoro pronašli u obližnjoj spilji. Kad su ga dotjerali, vidjelo se da je major ranjen.

Hramao je na desnu nogu, a lice mu je bilo obliveno krvlju.

Kad mu je Rubeira prišao, Stanton je počeo jecati:

— Zašto, zašto ste nas napali? Mi nismo nikome željeli zlo.

Niz zakrvavljene i prljave obraze slijevale su se suze.

Poručnik ga prezirno pogleda i pljune. Zatim se obrati Dobisu i reče:

— Pogledajte toga gada, amigo! Ta kukavica cmizdri poput djeteta. Da, sad je kukavica, a nije bio kad je ubijao žene i djecu, kad je silovao naše djevojke.

— Nije istina! Nije istina! — vikao je iz svega glasa Stanton.

— Ja, ja sam major engleske armije!

— Ti si gad i kukavica, pa ćeš zato biti i strijeljan! — dobacio mu je Rubeira i podigao kolt.

Umiješao se i Dobis. Uhvatio ga je za ruku i upitao:

— Zar neće biti suđenje?

Meksikanac ga je pogledao kao da je pao s neba, a zatim odmahnuo glavom.

— Ne! Mi smo u ratu, senjor! Izdajnik, zločinac i kukavica zavređuje metak.

U tom trenutku na ulazu u kanjon »Tri kojota« pojavilo se desetak jahača. Iza njih su tandrkala kola. Zaustavili su se, a jedan od njih sjaše i povede konja. Lice mu je bilo koščato, opaljeno suncem. Imao je plave, čelične oči. Kad je ugledao poručnika, nasmije se krajičkom usana.

— Znači, to je Stanton!? — mirno je rekao, a zatim Meksikancu pružio ruku. Njegov se pogled zadržao na Dobisu. Pogledao je Rubeiru kao da traži objašnjenje.

— On je naš prijatelj, senjor Miguel! On nas je obavijestio da nam Stantonova banda priprema stupicu.

Čovjek je šutke pružio Dobisu ruku, a onda pogledao Stantonu, pljunuo, pa se obratio Rubeiri.

— Dovezli smo oružje i municiju, poručniče! Ovo je pošiljka od »Crnog Orla« iz Abilenea. Obavijesti Juareza da iduća stiže za desetak dana, na istom mjestu. Vrijedi?

Poručnik se osmijehne.

— Vrijedi, Miguele! Odmah ćemo preuzeti pošiljku. No, najprije moram likvidirati ovoga gada.

Miguel slegne ramenima, a zatim se približi Dobisu. Neko ga je vrijeme promatrao, a zatim izusti:

— Hvala, senjor! Mnogo ste nam pomogli.

– Oh, nije to ništa – osmijeh-
ne se bivši šerif. – Slučajno
sam slušao njihov razgovor i...

Znao je što znači rat i zato ni-
je želio prisustvovati Stanton-
ovu smaknuću. Kad se udaljio i
pošao prema konju, začuo je hi-
tac.

Rubeira ga je našao kako pri-
teže bisage. Uhvatio ga je za ra-
me i pružio mu ruku.

– Vidim da odlazite, senjor
Dobis! Hvala vam u ime Juare-
za!

Bile su to jednostavne, škrte
riječi, ali su mu mnogo značile.

Kad je uzjahao, okrenuo se
prema logoru. Meksikanci su
bili zabavljeni prekrćavanjem
tereta. Radovali su se kao djeca.

Bogat za još jedan doživljaj,
svjestan da dosadašnje putova-
nje nije bilo uzaludno, krenuo
je dalje, putem sudbine. Hoće li
uvijek biti sudionik sličnih do-
gađaja? Znači li njegovo traga-
nje bježanje pred prošlošću? I
da li je, napokon, njemu jedini
cilj da se domogne odbjeglih
robijaša ili želi negdje zastati i
ostati?

Na ta pitanja u tom trenutku
nije znao odgovora.

IV

Jack Larkin, Tom Siman i
drugi doseljenici nastavili su
put u neizvjesnost. Takva je bila
sudbina tih ljudi. Na tom du-
gom putu očekivale su doselje-
nike mnoge opasnosti, a veoma
često nisu ni stizali do cilja. In-
dijanci su grčevito branili svaki
komad svoje zemlje, pa je bila
potrebna prava hrabrost da
stignu na odredište. A ovi ljudi
bili su hrabri. Vodili su sa so-
bom žene i djecu, odlučivši da
nađu mjesto pod suncem.

Jack Larkin pitao se zbog če-
ga je prihvatio njihovu ponu-
du? Možda mu je bilo svejedno
kamo bježi, na koju će stranu?

U svakom slučaju bilo je do-
bro da se sakrije u toj gomili jer
ni jednog trenutka nije sum-
njao da će šerif Dobis organizi-
rati, pa i nastaviti potjeru. To je
bilo svojstveno njemu, pa će biti
manje upadljiv ako jaše u gomi-
li nego da se sam potuca po
preriji.

Slučaj je htio što je karavana
koju je predvodio Tom Siman,
na putu do »Prašnjave rijeke«
stigla u Laredo. Bilo je to petna-
estak dana pošto je Dobis oti-
šao iz grada. Ovdje su se odma-
rali nekoliko dana, pa je Larkin
imao vremena da se odluči: ili
će s njima dalje, da negdje do-
bije zemlju i osnuje ranč, ili da
se, kao dosad, klati po tom ušlji-
vom svijetu.

Odlučio je krenuti dalje, jer
mu je Siman rekao:

– Imam tapiju na 300 jutara
zemlje, prijatelju! Ako podeš s
nama, poklonit ću ti 50 jutara.

Nije bio zemljoradnik i više bi
mu odgovaralo da ima stoku.
To je i rekao.

– Tvoja stvar, mladiću! Mo-
žeš raditi što hoćeš. To je pre-
vagnulo i Larkin se napokon
odlučio.

Dok je boravio u Laredu, u
gradu su se odvijale neobične
stvari.

Larkinov se izgled putem
promijenio. Pustio je bradu i br-
kove, nalazio se u društvu po-
štenjačina, najčešće doseljenika
koji su sačinjavali karavanu pa
nije imao nikakvih neprilika.
Nitko ga nije prepoznao, a dok
karavana ne nabavi nove zali-
he, imao je dovoljno vremena
da lunja gradom.

Jednog je dana u Laredo stigla skupina ljudi. Pričalo se da im je zadatak da onemoguće pomoć Meksiku sa sjevera. Skupinu jahača surova izgleda, skupljenih odasvuda za novac, predvodio je kapetan Harriman.

Bio je to visok, suhonjav muškarac, ptičjeg lica i malih, lukavih očiju. Ukratko: čovjek neugledne vanjštine i hladna pogleda. Kad je riječ o potezanju oružja, bio je među prvima. Nije birao metu, a pucao je kad je trebalo i kad nije trebalo, bez milosti i s uživanjem.

Kad je stigao u grad, u namjeri da spriječi pomoć Meksiku, raspolagao je većom svotom novca. Bio je samosvjestan, uvjeren da sve ima svoju cijenu i veoma je brzo potkupio gradsko vijeće.

Njegovi su ljudi bančili po salunima, napadali djevojke, sijali strah i trepet. Michael Johanson, šerif, kojeg su zvali Mike, odlučio je da poduzme nešto kako bi se stalo na kraj tom divljanju. Prije svega očekivao je od gradske uprave da mu pruži pomoć. No gradonačelnik se izvukao.

— Perem ruke, Mike. To je sila! Ti si plaćen da o tome vodiš brigu.

Bilo je nekih, također iz gradskog vijeća, koji su otvoreno pokazivali da su na Harrimanovoj strani. Družili su se zajedno, bančili, kockali i imali pune džepove novca.

Harriman je bio iskusan vojnik i počeo je »opsadu« Lareda onako kako se to predviđa vojničkim pravilima: pošto je najprije potkupio gradsko vijeće, zaplašio je predsjednika banke, a potom zavladao salunima.

Nije shvaćao zašto mu se šerif isprijedio na putu.

Napokon je shvatio da je Johanson tvrd orah i ostavio ga za kraj akcije. U trenutku kad mu se učinilo da je sve u gradu pokorio što se moglo pokoriti, odlučio se na glavni udar.

Bilo je podne. Vraćao se, podrigujući se, iz restorana, gdje je pojeo sočni odrezak. Brisao je zamašćeni brk kad je ugledao šerifa kako stoji na nogostupu i razgovara s nekim ljudima.

Po strani je opazio Jacka Larkina. Larkin je zamišljeno pušio cigaru, ali je pažljivo slušao o čemu šerif razgovara. Upravo se tužio na postupke kapetana Harrimana, a građani su ga nagovarali da nešto poduzme.

Harriman je zastao kao da je slutio da se govori o njemu. Njegovo ptičje lice još se više zategnulo, a oči mu planule grozničavim, prijetućim plamenom.

— Šerife! — procijedio je bijesno. — Neki dan sam razgovarao s tobom. Sjećaš li se što sam tražio od tebe, ha?

Mike Johanson ga je mirno pogledao i kimnuo glavom. Građani su se prestrašeno udaljili. Jedino se Larkin primaknuo nekoliko koraka bliže.

Kapetan je nastavio:

— Ako se ne sjećaš, da te podsjetim. Tražio sam, zar ne, da onemogućiš prelazak Meksikana na teritorij Sjedinjenih Američkih Država. Objasnio sam ti da to zahtijeva međunarodno pravo. Je li tako?

— Tako je! — promrmlja šerif.

— Mdutim, ti nisi ni prstom maknuo! Gerilci se i dalje opskrbljuju oružjem s ove strane granice... Ja...

– Čekaj malo, kapetane! – prekinuo ga je Johanson. – Nešto si ipak zaboravio.

– A što? – odbrusi Harriman.

– Da vlada SAD prihvća Juareza kao legalnog predsjednika Meksika. Kao službenik vlade dužan sam, koliko to mogu, izlaziti u susret borcima koji štite interese meksičke revolucije.

Harriman je stisnuo zube, hladno ga ošinio pogledom i prijeteci prosiktao:

– Ako ne prihvatiš moje naređenje, sumnjam da ćeš preživjeti ovaj tjedan.

Johanson je bio miran. Samo se prezirno osmjehnuo i pogledao za kapetanom.

U tom trenutku mu se približio Larkin.

– Šerife! Čuo sam kako vam je kapetan prijetio. Mogu li vam pomoći.

Šerif je zamišljeno promatrao mladića, a zatim odmahnuo glavom.

– Hvala, stranče! Ne, ne možeš mi pomoći.

Kad je već krenuo prema kancelariji, odjednom se okrenuo.

– Ti pripadaš Simanovom karavanu?

– Da, šerife!

Johanson se nasmiješio i kao za sebe promrmljao:

– Lijepo je kad čovjek ima prijatelja, mladiću!

U prvom trenutku, kad se odlučio da šerifu ponudi pomoć, Larkin je to učinio nesvjesno. Razljutilo ga što se kapetan tako ponaša prema predstavniku zakona, koji je imao pravo što se tiče Meksikanaca.

Udaljivši se od Larkina, šerif se vratio u kancelariju. Idućeg

dana spakirao je stvari ženi i kćeri i poslao ih u susjedni grad, gdje je imao neku rodbinu. Kad je kočija krenula, vratio se u ured, uzeo vinčesterku, podmazao je, a zatim odlučno krenuo predsjedniku gradskog vijeća.

– Da li je točno, gospodine Koster – pitao je – da ja kao građanin SAD moram slušati naređenje drugoga građanina ove zemlje, za koga mislim da je potkupljen od neke strane sile.

Gradski se otac zacrvenio, neko vrijeme šutio, a onda progovorio:

– Ustav vas obavezuje da postupate po svojoj savjesti!

Johanson se zahvalio i izišao na nemirne ulice Lareda. U tom je trenutku pomislio na Dobisa. Da je on s njim, bilo bi mu lakše. Razmišljao je o ljudima Toma Simana. Oni bi mu mogli pomoći da Harrimanu stane na žulj.

Uputio se izvan grada, gdje se nalazio njihov logor, a zatim je bez okolišanja upitao:

– Gospodine Siman! Mogu li računati na vašu pomoć pri sređivanju nekih stvari u gradu? Upozoravam vas da je sve po zakonu, pa sami možete odlučiti.

Tom Siman nije se ni trenutka predomišljao. Već ga je prije Larkin upozorio na događaje u gradu.

– Pružit ću vam svaku pomoć, šerife! Jack Keen – pokazao je Larkina – ispričao mi je o vašem sukobu s kapetanom.

– Dobro, ljudi! Javit ću vam kad bude potrebno.

* * *

Tko zna iz kojih razloga, da li je posrijedi bio instinkt ili nešto

drugo, ali Larkin je osjetio da će se te večeri dogoditi nešto izuzetno značajno za Laredo. Posjetio je nekoliko saluna. Sve je bilo mirno i uobičajeno, pa se pitao da li da svrati k »Zlatnom mustangu«.

Iz saluna se čulo pjevanje. Bilo je očito da Meksikanci nešto slave. Onda je opazio kapetana Harrimana i njegove ljude kako se raspoređuju na ulazu.

Na drugoj strani, s puškom položenom na podlakticu, stajao je Johanson i promatrao što će se dogoditi.

Kad je Harriman ušao, za njim je ušao i Larkin. U salunu je zaista bilo veselo. Meksikanci su slavili neku od Juarezovih pobjeda.

— Razlaz, bando! — urlikao je Harriman.

Njegovi su se ljudi probijali kroz gomilu i usput dijelili udarce koltovima i puškama. No nikako nisu uspijevali uspostaviti red.

Larkin je stajao iza stupa stisnutih zubi. Onda je na vratima opazio šerifa. Johanson je neko vrijeme stajao da mu se oči priviknu na svjetlo, a zatim odlučno krenuo naprijed.

— Dosta je, kapetane! — povikao je.

Johanson opali dva hica u zrak. Odjednom je zavládala tišina. Šerif se progurao do Harrimana i procijedio:

— Smjesta izidite iz saluna sa svojim ljudima!

U prvom trenutku kapetan nije vjerovao svojim očima. Onda mu lice dobije bakrenu boju i na vratu mu skočiše žile. Tko, se usudio da mu naređuje?!

— Rekao sam: odlazite! — ponovio je odlučno šerif.

— Ha, ha, ha! Ljudi! — počeo

se smijati Harriman. — Gledajte ovog cirkusanta! Ha, ha, ha! Što? Zar ti da meni naređuješ, gnjido!?

— Odloži oružje, Harrimane!

— naredio je šerif.

Umjesto da poslušati, kapetan je povukao kolt. Johanson je bio brži. Njegova je vinčesterka planula i Harriman se, začuđeno izbuljivši oči, zanjihao. Iz prsa mu je počela šikljati krv.

U salunu je nastala tišina i panika. Harrimanova pratnja stajala je kao skamenjena, a onda jedan od njih počne potezati kolt.

Pucalo je Larkin i čovjek se kriknuvši uhvatio za ruku. Ostali prestrašeni razvojem događaja pokuljaše prema izlazu.

Johanson je mirno izišao iz saluna, zahvalio se Larkinu na pomoći i pozvao pogrebnika da sahrani Harrimana.

U Laredu je ponovo zavládao mir.

V

Paul Gordon i Ben Nite nikad nisu stigli u Sonoru. Pošto su napali poštansku kočiju i »obogatili« se za stotinjak dolara, svratili su u prvi gradić u kojem nije bilo šerifa.

Bio je to Bestar, grad čudnog imena, još čudnijih stanovnika, koji su se bavili svime, a najmanje poštenim radom.

Ukratko: taj gradić, bogu za leđima, bio je usputna stanica odmetnika, njihovo carstvo u kojem su kovali planove, obračunavali se, pa nije bilo dana da pogrebnik Klausman nekog ne otprati na »brdo čizama«.

Stigavši u Bestar, Gordon i Nite željeli su malo predahnuti, pa nakon toga krenuti dalje. Ni u jednom trenutku nisu sum-

njali da im je Dobis na tragu i da će, kad-tad, s njim morati ukrstiti oružje. A dok se to ne dogodi, treba uzeti od života što više. Znali su da ih samo sreća može spasiti od njegova kolta. Bestár je bilo mjesto za odmor i mogućnost da se eventualno pridruže nekoj bandi.

Prvo što su učinili kad su ujahali u grad bilo je da se propitaju za Johna »Brazgotinu«. Uostalom, Gordon i Nite su odavno odlučili da se stave pod njegovu zastavu. Ako ih primi, nastavit će pljačku, ubojstva i sam bog zna gdje će im biti kraj.

Međutim, John »Brazgotina«, koji nije imao drugog imena, nije se nalazio u Bestaru. Doznali su da je prije desetak dana sa stadom ukradene stoke otišao u Meksiko da je proda protivnicima Benita Juareza.

Odlučili su da čekaju dok se ne vrati. U međuvremenu su se svim silama trudili da što prije potroše novac.

Posjećivali su salune. Kockali se, provodili se sa ženama, i kad su ostali bez centa, a John »Brazgotina« se nije vraćao, odlučili da na bilo koji način ponovo dođu do novca.

Najprije je Paul Gordon nagovorio Nitea da proda konja i sedlo, uvjeravajući ga da će to moći ponovo kupiti kad se izvu-ku iz krize. Naravno, Ben Nite se najprije protivio. Međutim, kad mu je Gordon zaprijetio i spomenuo da ne voli takvo ponašanje, da ga mora slušati, Ben je pristao.

Dobili su samo trideset dolara. Gordon je bijesno gužvao novčanice.

Ucijenio nas je taj gad! – pro-siktao je. – Što da radim s tim jadom?

– Igraj poker! – nasmijulji se Nite podrugljivo. – Barem si se uvijek hvalio da si dobar igrač, ha, ha!

Gordon nije osjetio porugu u njegovim riječima. Umjesto da ga zbog toga udari po zubima, brzo je ušao u prvi salun i pridružio se igračima pokera.

Odmah je naručio bocu viskija i dvije čaše. Pio je zajedno s Niteom i pazio na karte kao nikad u životu. U početku je igrao za male uloge. Začudo, bio je sretne ruke. Malo se oslobodio i odlučio da svih pedeset dolara stavi na jednu kartu.

Dobio je. Bili su bogatiji za stotinjak dolara. U čast sreće ispio je dvostruki viski. Dobio je hrabrost koja mu je nedostajala i iskesio se Niteu.

– Onda, što kažeš? Ide me karta, a?

– Ide – smijuljio se zadovoljno Nite.

Igra je bila veoma napeta. No, čini se da se Gordon namjerio na ljude koji, baš kao i on, nisu u džepu imali više od pedesetak dolara. Kako je koji gubio, redom se dizao i Gordon je napokon ostao sam. Bijesno je opsovao:

– Eto, do vraga! Kad me hoće karta, nemam s kim igrati – rekao je razočarano.

– E, sad mi vrati novac da iskupim konja i sedlo – podsjetio ga je Ben.

– A ne može! – kategorički je odbio Gordon. – Naći ću ja žrtve.

No Ben se nije dao razuvjeriti, pa je ustrajno, gotovo prijeteci ponavljao:

– Daj mi moj novac! S onim što si dobio radi što hoćeš.

Paul Gordon je o sebi imao visoko mišljenje. Do vraga! Taj

je taj Ben Nite? Zar on da se s njim mjeri, zar on da se tako ponaša?

– Novac ćeš pričekati – rekao je bez pogovora.

– Ti to ozbiljno misliš! – pocrvenio je Nite od gnjeva.

– Aha!

Možda bi se tog trenutka potukli ili povukli revolvere da se na vratima saluna nije pojavio neki čovjek koji je povikao:

– Ljudi! Stigao je John »Brazgotina«! Pun je love!

Paul Gordon pogleda Nitea, a zatim se osmijehne.

– No, no! Ne ljuti se. Evo prilike. Vratit ću ti pare! No, moram prije razgovarati s Johnom.

– U redu, Paul! – Složio se Nite.

Pola sata kasnije u salunu »Kod bizona« ušao je John »Brazgotina«. Bio je to jak čovjek, širokih ramena, a krupna glava bila mu je nasadena na bikovski vrat. Preko lijevog obraza imao je dugu, plavu brazgotinu, koju je samo djelomično skrivala brada.

Ušavši, široko se osmijehnuo onima koji su ga okruživali i onima koje je doveo, pa povikao:

– Svima piće, Mike! Ja plaćam

Gordon se teško probio do banditskog vode o kojem su već kružile legende. Kad je napokon uspio, on ga jedva pogleda. Gordon je morao ponoviti molbu da ga sasluša.

– Što je, do vraga?! – povikao je John. – Kad pijem, ne želim da mi bilo tko smeta.

– Imam samo jedno pitanje, gazda! – pokorno će Gordon.

Bandit podigne obrve i začuđeno ga pogleda.

– Ha, ha, ha! Jedno pitanje? E, pa, melji! Da čujem!

– Ako trebaš dva dobra kolta, našao si ljude koji će s tobom u vatru i vodu!

– Je li? A kako se zoveš?

Paul Gordon se ponosno isprsi.

– Paul Gordon, zvan »Zmija« – reče. – A moj drugar je Ben Nite!

John »Brazgotina« mirno ispije gutljaj viskija, obriše usta i prođe prstima kroz kosu.

– Čekaj! Nešto sam čuo o tebi. Da ti nisi sredio banku u...?

– Taj sam! I ne samo banku – nastavi Gordon i počne se hvaliti svojim podvizima.

– Kažeš, odrapili ti toliko robije? Sramota! I pobjegao si iz zatvora u Lordsburgu?

– Aha!

– Lažeš! Još nisam čuo da bi Dobis olako pustio robijaša – sumnjičavo ga je odmjerio John.

– Možeš se kladiti da sam to učinio! – iskesi se Gordon. – Pitaj Nitea. Hej, Bene! Zar ne govorim istinu?

– Istina je, Paul! Sredili smo ga...

U raspravu se umiješao jedan od Johnove družine i podsjetio vodu na taj događaj.

– Sjećaš se, o tome se priča oko Lareda? Međutim, šerif im je na tragu!

– E, kad je tako, onda hvala što smo se vidjeli! Ne želim da se u moje poslove miješa Dobis.

– Što, nećeš nas primiti?

– Neću! – odsječe odlučno bandit. Okrenuo se i obratio pažnju viskiju, a onda se opet okrenuo i prodorno podledao Gordona. – Ispij piće i ispari iz

grada! Zar ne, momci? Koliko poznajem Dobisa, on im je na tragu i već mogu zapisati dušu sotonu. Ha, ha, ha!

Paul Gordon i Ben Nite nisu se nadali ovakvom dočeku. Pokušali su uvjeriti Johna kako su mu potrebni i korisni, nakon čega je on prasnuo od ljutine i zarežao:

— Napolje! Da ste se za pola sata izgubili iz grada. Inače... Nisam budala da vas uzmem, pa da me Dobis ganja po cijeloj Americi. Pijte, momci!

Naređenje je bilo jasno, baš kao i činjenica da ga moraju poslušati. John je, nesumnjivo, vodio glavnu riječ u Bestaru, pa nije bilo pametno da mu stanu na žulj.

Namrgodeći, prigušeno psujući, pokupili su se iz saluna.

— Daj mi novac da povratim konja — zahtijevao je Ben

— Odbij! — ljutito se izderao Gordon.

Ben Nite se nije plašio Gordona. Smatrao je da su jači ako se drže zajedno. Stišao je bijes i procijedio:

— Kako ću otići iz tog prokletog grada bez konja?

Gordon slegne ramenima. Onda se nasmijulji.

— Ukradi ga! Nije ti prvi put.

Nite je i to progutao, pa se odmah po izlasku iz saluna ogleđao da ugrabi priliku dok su Johnovi ljudi zabavljani pićem. Zapeo mu je za oko bijelac s crnom pjegom na čelu.

— Čekam te na izlazu iz grada! — promrmljao je Gordon i produžio.

Ostavši sam, šetkajući nogostupom, Ben je vrebao priliku da se domogne konja. Kad je ocijenio da je zrak čist, brzo ga

je uzjahao i u galopu pojurio iz grada.

Jadnik! Nije ni slutio da je ukradio konja Johna »Brazgotine«!

— * * * —

John Dobis se jednoga dana našao u Fort Sumneru, u Novom Meksiku. Bilo je to nekadašnje vojno naselje na obali prljave, ali za stočare veoma važne rijeke Pecos.

U gradu je vladala užurbanost. Kad je svratio šerifu Harryju Laneu i predstavio se, on mu je žurno objasnio:

— Dobili smo obavijest da se gradu približava Billy Clum sa svojom družinom. Priredit ćemo mu topao doček, ha, ha!

Harry Lane je, nema sumnje, bio dobar šerif. Međutim, ko nije čuo za Billyja Cluma?

— Mogu li u čemu pomoći? — upitao je Dobis.

— Samo se vi odmorite! — nasmiješio se Lane i zadovoljno počeo trljati ruke.

Nad Fort Sumnerom se počeo spuštati mrak. Dobis je pronašao hotel i naručio sobu. Pošto večera, odlučio je da se okupa. Usput je razmišljao o Billyju Clumu. Tko je bio Clum?

Zločinačku karijeru započeo je upravo u Novom Meksiku, a »slavu« je stekao blizi Fort Sumnera. Pošto je opljačkao banku, ubio šerifa i blagajnika, utočište je našao kod nekog bogatog rančera odakle bi s bandom odlazio u pljačku.

Pokušavali su mu stati na kraj najpoznatiji šerifi Divljeg zapada. Međutim, uzalud. Clum je bio hrabar, ali i lukav, pa je vješto izbjegavao zamke. I evo ga, ponovo se vraća u grad, premda zna da Fort Sumner ima iskusnog šerifa!

Iako više nije bio šerif, dužnost i čast su mu nalagali da se suprotstavlja bezakonju. Odrekao se kupelji. Platio je večeru i pošto je provjerio oružje, ponovno je posjetio Harryja Lanea da mu ponudi usluge. Nije ga bilo u uredu. Zatekao je njegova pomoćnika, koji ga je uputio gdje se šerif trenutno nalazi.

Noć je bila mračna jer se spremala kiša. Harry Lane bio je u zasjedi. Kad mu se Dobis javio, promrmljao je :

— Mislio sam da ste umorni od puta? No, dobro. Svaka pomoć nam je dobro došla.

Bio je siguran da će i bez Dobisove pomoći likvidirati Cluma i njegovu bandu.

Čekanje se oteglo dugo u noć. U jednom trenutku Dobis je upitao:

— Jeste li sigurni da su obavijesti točne?

— Da! Kažem vam: Samo što nije stigao.

Bilo je čudno što je bio tako siguran. Kao da je osjetio o čemu Dobis razmišlja, Harry tiho objasni:

— Znate, on u Fort Sumneru ima djevojku! A ti mješanci, kad je riječ o ljubavi, slijepo srljaju da zadovolje strast.

Nedugo poslije toga začuli su odjek konjskih kopita. Približavao se prvim gradskim kućama.

Odjednom su jahači zastali. Nešto su se dogovarali. Bilo je sasvim sigurno da im se ne dopada tišina što je vladala u gradu. Clum je bio previše lukav da bi upao u zasjedu!

Onda su jahači ponovo krenuli...

Odjeknuo je plotun. Bandit koji se tog trenutka našao na

čelu skupine srušio se na zemlju mrtav.

— Zasjeda! Zasjeda! Natrag! — urlao je Billy.

Zatim je hitro okrenuo konja. Slijedili su ga preživjeli desperadosi.

— Pobježe! — razočarano procijedi Lane. — Na konje, momci!

Trebalo im je dvadesetak minuta dok su se spremili da krenu u potjeru. Mrak je bio gust kao tijesto. Dobis pokušao šerifu objasniti kako je potjera po mraku besmislica.

— Ma, pustite vi svoje savjete! — obrecnuo se ljutito Lane.

— Razmislite, šerife! — ponovio je Dobis. — Mrak je, pa ako Clum napravi zasjedu, gotovi ste! Bolje bi bilo da pričekate jutro!

Harry Lane se već spremao da mamuzne konja, a onda je shvatio da Dobis ima pravo.

— Nazad, ljudi! — povikao je, pa se zajedno s njima vratio u grad.

Jašući uz Dobisa, morao je priznati da on ima pravo. Ne samo što je bio stariji, već se pronio glas da je Lordsburg kao metlom očistio od bandita, kockara i drugog ološa.

— Imate pravo — rekao je. — Ujutro ćemo slijediti njegove tragove. Ako niste umorni, da popijemo nešto?

— Vrijedi — složio se Dobis.

* * *

Billy je s bandom potražio utočište u skrivenoj kolibi kod „Smrdljivog izvora“. Mnogo puta je Billy ondje sklanjao glavu pred potjerom. Zaboravio je, međutim, da i Harry Lane zna za nju i da će se, poznavajući njegove navike i sklonosti, lako

dosjetiti gdje da potraži bjegunce.

Kad su sljedećeg dana u praskozorje događaji to i potvrdili, greška se više nije mogla ispraviti.

Još je bio mrak kad su se Lane, Dobis i potjera približili »Smrdljivom izvoru«. Šerifa i njegove ljude prvi je otkrio Billyjev čovjek Charlie Baudry, i to zahvaljujući – samom Laneu.

Sa stanovite udaljenosti i zaklona, kad je ugledao kako Baudry izlazi iz kolibe s vrčem za vodu i trlja sanjivo oči, on mu je dobacio prigušenim glasom:

– Digni ruke i priđi polako k meni! Poslušaj me i ne pravi gluposti! Ako pisneš, mrtav si!

Siguran u brzinu i uvjeren da može ostati u životu ako povuče kolt, Baudry se mašio oružja. Laneov metak ga je pogodio u prsa i odbacio nazad u kolibu!

U kolibi je nastala panika. Započela je uraganska pucnjava, ali su Lane i njegovi ljudi imali dobre zaklone.

Kad je šerif odlučio poslati nekoliko ljudi preko brisanog prostora, Dobis je zavrteo glavom.

– Ne bih to učinio! Već je svanulo, pa zašto da ljude šalje te u smrt?

– Što biste vi učinili?

– Čekao bih.

– Znači, opsada?

– Baš tako.

Opsada je trajala cijeli dan. Kad je Clum shvatio da su nade za spas nikakve, odlučio se na proboj.

Odjednom je, uz zaglušnu pucnjavu, izjurio iz kolibe. Bio je među prvima koji su pali izrešetani mecima. No bio je još živ. Ranjen na nekoliko mjesta,

stenjao je od bola, ali je unatoč tome dobio lisice na ruke.

Od šest ljudi koliko ih je imao tri su bila ubijena. Jedan teško ranjen, Charlie Baurry je umro oko podne, a jedan je bandit pobjegao.

Ono što nije uspjelo drugima, uspjelo je Harryju Laneu! Njegov povratak u grad bio je doista svečan. Svi su mu čestitali. Zagledavali su Billyja kao rijetku zvijer, a on je psovao od muke i bola.

Dok ga je liječnik previjao, osmjevnuo se Laneu i rekao:

– Šteta što smo bili na suprotnim stranama, Lane! Da smo se udružili, tko bi nam stao na kraj!

– Vama pripada dio zasluga što sam uhvatio Cluma! – priznao je Lane Dobisu.

On je samo odmahnuo rukom. Bio je na smrt umoran. Kad je ušao u hotel, već je na vratima povikao:

– Jednu kupelj!

Drugo je dana ponovo slijedio tragove one dvojice.

Tek nekoliko mjeseci poslije doznao je kako je završio Billy Clum.

Harry Lane ga je najprije sproveo u Las Vegas, zatim je razbojnik otpremljen u Santa Fe. U Mesili je osuđen na smrt vješanjem.

Dok mu je krvnik stavljao omču oko vrata, smijao se Kid i pričao viceve. Krvnik ga je pitao zašto je tako veseo. On se iskesio i odgovorio:

– Zaboga, krvniče! Ja sam veoma pobožan čovjek! Vjerujem u zagrobni život. Kako je na nebu, tako je i na zemlji. Ha, ha, ha!

VI

Kad su Paul Gordon i Ben Nite odjahali iz Bestara, Larkin je s karavanom Toma Simana stigao do Harlod Francha u Arizoni. Preostalo im je još oko stotinu pedeset kilometara da prođu »Prašnjavu rijeku« i stignu na odredište.

Put je bio sve teži. Danima je padala kiša. Prerija je bila puna blata. To nije smetalo Simanove ljude da prebrode sve poteškoće i kilometar po kilometar, bez dužeg zastajkivanja, prođu tu udaljenost.

U Harlod Franchu, u koji su svratili da nabave namirnice, vladao je neopisiv nered. Svakog dana čula se pucnjava na ulici. Tučnjave po salunima bile su svakodnevna pojava, a pljačke su uzele toliko maha da je stanovništvo živjelo u neprekidnom strahu. Šerif nije imao snage da se suprotstavi prekršiteljima zakona pa mu nije preostalo ništa drugo nego da zatraži pomoć teksaških rendžera.

Jednog je dana Bill Harris uputio komandi rendžera brzojav u kojem je stajalo: »Gužva u gradu. Pošaljite skupinu rendžera.«

Do njihova dolaska održavao je kako-tako red i neprestano nosio glavu u torbi. Zabavljen ovako vlastitim teškoćama, nije ni opazio da je došla Simanova karavana.

Larkin, koji se već udomaćio u karavani, posjetio je grad da bi nabavio neke sitnice. U gradu je vladalo mrtvilo. Samo se iz saluna čula pjesma pijanaca, urlikanje i pucnjava.

Kao da je slučaj htio da posjeti kovača da mu potkuje konja.

Dok je čekao da kovač završi posao, odjednom je opazio kako su u grad ujahala dva stranca. Jedan od njih, onaj krupniji, činio mu se poznat. Kad su se približili, prepoznao je Paula Gordona i Bena Nitea.

Želio je izbjeći taj susret. Želio je zaboraviti prošlost i te ljude, ali bilo je kasno.

Paul Gordon ga je opazio, začuđeno zazviždio kroz zube i nasmiješio se.

— Gle! Gle! Koga to vide moje oči? Baš je život čudan, Bene! Da li prepoznaješ našeg prijatelja? Istina, pustio je bradu, ali se Paul Gordon nikada nije prevario kad je u pitanju drug.

Sjahao je s konja i prišao Larkinu.

— Što hoćeš, Gordone?

— Samo da te pozdravim, dječace! Pa, kako si? Goni li te Dobis? Nas bogme tjera, a može nam, zar ne Nite, staviti soli na rep? Ha, ha, ha!

Gordon je Larkinu išao na živce, ali se svladavao. Nite je bio ozbiljniji od kompanjona i samo je promrsio:

— Požuri, Paul! Grlo mi se osušilo.

No Gordon se nije obazirao na njega. Unio se Larkinu u lice i upitao:

— Zašto u gradu vlada tišina? Vidim malo ljudi. I kako si se snašao?

Larkin je šutio, a kad ga je kovač pozvao da preuzme konja, šuteći se udaljio od bivših prijatelja.

— Hej, stani! — povikao je Gordon. — Zašto nam se ne pridružiš? Imamo nešto para i mogli bismo nešto popiti?

— Hvala! S tobom više nikad neću piti — odrezao je Larkin.

Gordon se počeo po glavi, pa se iscerio na Nitea.

— Gle! Larkin je zaboravio prijatelje? E, ne može to tako! Ti si s nama u istom čamcu, amigo!

— Pustite me na miru! Odlazite! — odbrusio je ljutito Larkin i uzjahao.

Bili su zadučeni, ali su ga pustili da ode.

Bilo je neshvatljivo kako život režira sudbinu. Kako je sreo upravo taj ološ? — pomislio je Larkin. Bilo je bezbroj gradova, a baš se u Harold Franchu ukrstiše njihovi putovi!

Jahao je bez cilja. Onda se iznenada našao na željezničkoj stanici. Upravo je sjahao s konja kad je stigao vlak iz Austina. Iz njega je izišao visok, koščat i jak muškarac. Nosio je sedlo i putnu torbu. Kad je opazio Larkina, približio mu se i upitao:

— Prijatelju, gdje mogu naći šerifa?

Kad je već Larkin htio da mu odgovori, odjednom je iza sebe začuo kašljucanje.

Nekog tražiš, stranče? — čuo je promukao glas.

Okrenuo se. Iza njega je stajao šerif Bill Harris.

Nešto ga je presjeklo u prsima. Zar će ga uhapsiti? No umjesto njemu, šerif se obratio mladiću sa sedlom.

— Tražim šerifa! — odgovorio je mladić.

— Znači da tražiš mene.

Bill Harris je tog dana očekivao skupinu rendžera. Sad je pred njim stajao mlad, visok i snažan momak. Na prsima je nosio metalnu značku, u čijoj se sredini nalazila zvijezda. Oko struka se opasao opasačem iz

kojeg je virio držak graničarskog kolta .45.

Šerif mu pride nekoliko koraka, zbunjeno se počeo po neurednoj kosi i promrsi:

— Gdje su ostali momci?

— Samo sam ja došao — odgovorio je čovjek sa zvijezdom.

Larkin nije znao što čeka. Stajao je po strani i slušao njihov razgovor.

Šerif se ljutio.

— Ali ja sam tražio više ljudi!

— Molim vas — pristojno ga je prekinuo rendžer. — U gradu je također samo jedna gužva, zar ne?

Još vrteći glavom, šerif je došljaka poveo prema kancelariji.

Nakon toga Larkin je prišao konju, uzjahao i produžio izvan grada, gdje se nalazila karavana. Odlučio je da izbjegava Harold Franch da se ne bi sastao s Paulom Gordonom i Benom Niteom.

Pošto se pozdravio sa Simanom, odjednom ga je njegov sin Nick pozvao u stranu i povjerljivo mu šapnuo:

— Čeka te iznenađenje! Ona, ona je kod mame!

Larkin zadučeno podigne obrve.

— Tko to, Nick?

— Eh, vidjet ćeš! — tajanstveno se nasmiješi dječak i nastavi se igrati.

Otkako putuje sa Simanom, on i njegov sin postali su prijatelji. Dječak mu se divio. Pratio ga je u stopu jer nikad neće, kako je važno rekao, zaboraviti kako ga je spasio od Apaša.

U tom trenutku podiglo se platno na kolima. Na ulazu se pojavila visoka i tanka djevojka. Niz leđa joj se spuštao slap kose boje žita. Imala je sitno i pje-

gavo lice, prčast nos i lijepa usta.

Iza nje je izašla Maggie češljajući kosu.

— Zdravo, Jack! — obratila mu se smiješkom. — Pridi malo. Željela bih te upoznati sa svojom rođakinjom. Danas je doputovala vlakom iz Austina. Pridružila nam se. Mary! Ovo je Jack Keen. On je spasio Nicka od Indijanaca.

Larkin je pocrvenio. Djevojka mu je stidljivo pružila ruku i tiho prošaptala:

— Dobar dan, gospodine Keen.

— Dobar dan, gospodice Mary! Drago mi je što sam vas upoznao.

Bio je zbunjen. Premještao se s noge na nogu. Maggie je to opazila, vragolasto mu namignula, pa kroz smijeh upitala da li joj je kupio sapun.

— Oh, jesam. Divno miriše.

Mary je sišla s kola i potražila Nicka, koji se igrao. Maggie je pogledala za njom, a zatim rekla:

— Jadnica! Ostala je sama na svijetu. Otac joj je ubijen prije pet godina, a majka joj je umrla prije tri mjeseca.

* * *

Te noći Larkin se bolje upoznao s Mary Morgan. Sjedili su kraj logorske vatre. Razgovarali su i ustanovili da ih zanimaju iste stvari. Mary je bila sanjar, puna romantike, a put na Zapad za nju je bio pravo otkriće.

Odjednom se iz grada začula pucnjava. Praštali su koltovi i vinčesterke i Larkin se brzo podigao.

— Što se to događa, gospodine Keen?

Slegnuo je ramenima. Ugleđao je tada Simana, koji mu se približavao.

— U gradu se nešto događa?

— zabrinuto je rekao Tom.

— Pogledat ću! — reče Larkin.

— Nemoj ulaziti u gužvu, momče! — savjetovao ga je Siman.

Larkin je izjahao iz logora i uputio se prema gradu. Konja je potjerao galopom. Onda je ispred sebe začuo topot konjskih kopita. Izvukao je kolt, ali je začuo poznat glas:

— Požuri, Bene!

— Konj mi je ranjen, Paul! Uhvatit će nas! Rekao sam ti da ne diraš banku. No ti si uvijek najpametniji.

Tko zna zašto i što ga je rukovodilo da to učini, ali je Larkin povikao prigušenim glasom:

— Ovamo, Gordone!

Prepoznali su ga. Krenuli prema njemu, ali umjesto pozdrava u Niteovoj ruci zablistao je kolt. Uperio ga je u Larkina i procijedio:

— Silazi s konja! Silazi, kažem ti! Inače...

Želio je da im pomogne, a Ben ga je dočekao s revolverom!

Poslušao je. Nite je opezno sišao s bijelca i uhvatio Larkinova konja za uzde. Zatim je pogledao Larkina i rekao:

— Žao mi je, momče! Gori mi pod petama. To je jedini način da se izvučem iz sosa.

Gordon je za to vrijeme držao Jacka na nišanu. Uzjahavši konja i mahnuvši mu rukom, oni se brzo izgubiše u noći.

Larkin pođe prema Benovu konju. Iza oblaka je izišao mjesec. Vidjelo se kao po danu.

Konj je drhtao, a niz bokove mu se cijedila krv.

— Udesili te, prokletnici! — rekao je i nježno uhvatio životinju za njušku. Dok je tako tješio konja, odjedanput se našao okružen potjerom! Među njima se isticala figura rendžera, a malo dalje stajao je Bill Harris.

— Do vraga! — progovorio je šerif. — Što ti se dogodilo, stranče?

Larkin se kiselo osmjehne i pokaže na konja.

— Otel mi konja, a ostavili ranjenog bijelca.

Rendžer je bio sumnjičav. Prišao mu je nekoliko koraka, a zatim upitao:

— Na koju su stranu pobjegli?

Larkin pokaže prema sjeveru. Rendžer pogleda šerifa, a zatim procijedi:

— Kako si se ovdje našao? Kamo si krenuo?

On im objasni. Rendžer je bio sumnjičav. Prišao mu je nekoliko koraka, a zatim upitao:

— Na koju su stranu pobjegli?

Larkin pokaže prema sjeveru. Rendžer pogleda šerifa, a zatim procijedi:

— Kako si se ovdje našao? Kamo si krenuo?

On im objasni. Rendžer je i dalje bio sumnjičav.

— Čovjek pripada karavani Toma Simana! — javio se šerif.

Umjesto da ga posluša, rendžer se obrati Larkinu i kratko naredi:

— Idemo! Projerit ćemo na licu mjesta.

Bilo je očito da sumnja u Larkina. Našao ga je kraj ranjenoga konja, a istoga je konja jahao i napadač na banku.

Drugi put se Larkin našao u opasnoj situaciji. Nagonski je osjećao da mu rendžer ne vjeruje. Srećom, sve se brzo razjasnilo kad su stigli u logor i potjera krenula dalje.

Ujutro je i karavana pošla, pa je za trenutak opasnosti nestalo.

VII

Dobis je u Besteru naišao na trag koji je tako dugo slijedio. Ušao je u grad svjestan da se nalazi u osinjem gnijezdu, da mora štošta proguvati da bi ostao nezapažen.

Povraćao bi od muke kad je vidio da se nalazi u pravom zmijskom leglu. Psovao je tek-sašku vladu što dopušta da se ovdje skuplja sav taj ološ. Dobar šerif, koji bi imao petlje, brzo bi stao na kraj banditima što su se ovdje javno okupljali kao da se nalaze na nekoj javnoj priredbi.

Ovdje su se planirale nove pljačke, odavde se odlazilo u krađu stoke i u napade na banke, na poštanske kočije ili bi se krijumčarilo oružje za onu stranu koja bolje plaća. Štoviše, Indijancima se prodavao viski za zlato, a pojedinci su se bogatili prodajom oružja. Zato je ovaj kraj još bio nemiran.

Dobis je ovdje naišao na trag Paula Gordona i Bena Nitea.

Pričalo se ogradom da se John »Brazgotina« zakleo da će ih uhvatiti, razapeti na kotač, umotati ih u govedu kožu i izložiti da se suše na vrelom suncu.

A kad John nešto zaprijeti ili obeća, on to izvrši! Pošao je da povрати svoga konja, a Dobisu je bilo jasno da se neće susprezati od najokrutnijeg ubojstva da bi

se domogao životinje koja mu je značila više od druga. Mogao je razumjeti Johna »Brazgotinu«. Ljudi su ovdje bili upućeni i vezani na konje. On je s njima prelazio daljine, pa je dobar konj bio pravo blago u tim nemirnim danima.

Dobisu nije bilo teško doznati imena kradljivaca. Uostalom, Paul Gordon i Ben Nite su se javno predstavili u salunu kad su zatražili od razbojničkog vođe da ih primi u banci.

Kad je saznao ono što je želio, uputio se Dobis njegovim tragom.

Već ih je gonio dva mjeseca i još se nije umorio.

Ali je ostajao bez novca. Ušte-da se polako topila, pa je došao trenutak da se zamisli kako će dalje.

Morao je raditi. Zato je iskoristio svaku priliku da nešto zaradi. Nije se bojao posla. Prihvaćao ga je gdje je stigao. Odradio ono što se od njega tražilo, uzeo nekoliko dolara i krenuo dalje.

U Glovery Hillsu je na vratima saluna »Mustang« pročitao da grad traži šerifa.

Plaća je bila pristojna, trideset dolara tjedno, pa se Dobis javio Gradskom vijeću. Uostalom, bio je to njegov posao. No začudio se što su izabrali baš njega.

Ubrzo mu je sve bilo jasno.

Grad je živio u strahu. Strah je unosio White Ox.

Nije bio bandit u klasičnom smislu. No, bio je kavgadžija. lako je potezao kolt. Radio je na ranču Burleta Graya. Kad bi se s kaubojima stigao u grad da potroši mjesečnu zaradu, sve se živo sklanjalo pred njim.

Pričalo se i da mu savjest baš nije čista kad je posrijedi stoka koja je nestajala s obližnjih rančeva. Sumnjalo se u Oxa, ali se nitko nije usudio da mu to predbaci, a kamoli da dokaže.

Bahat, krupan, bikovska vrata i širokih ramena, Ox je nali-kovao na grizlija. Začudo, kad bi ga čovjek pažljivo promotrio, iznenadio bi se dječaćkom bezazlenom licu.

Kad je tih dana Dobis stigao u grad, odmah je bio o tome obaviješten.

— Morate mu stati na kraj, šerife! — zahtijevao je Franklin Roger, predsjednik Gradskog vijeća. — Plaćeni ste da to učinite. Ako uspijete, čeka vas posebna nagrada.

Bio mu je potreban novac, ali, nije mogao poduzeti ništa sve dok White Ox ne izazove izgred koji bi se kosio sa zakonom.

White je obično bančio u salunu »Zlatni konj«, najljepšem i najvećem u gradu. Bilo je razumljivo što ga je najradije posjećivao. Uvijek je račune uredno plaćao. Bilo je sasvim na mjestu što je vlasnik priželjkivao više takvih gostiju. Istina, ako bi nešto razbio, plaćao je to sutradan. Nikad se nije bunio. Bio je pun novca, pa se oko njega uvijek sjatilo društvo lakomo na besplatnu rundu viskija.

A što se tiče čašćenja, White Ox bio je široke ruke.

Odmah po dolasku u »Zlatni konj«, svima je naručio piće. Ponašao se poput nekoga kralja. Razbacivao se novcem, a barske dame su mu se vješale oko vrata.

Sve bi bilo u redu da ga nije izazvao Harlod Fuchs, čovjek po mnogočemu sličan njemu. Nije se znalo čime se bavi, ali je

uvijek bio galantan. Bio je koc-
kar i džentlemen. Čudan neki
čovjek, koji je stigao u grad i
ondje ostao.

Nije bio ugodne vanjštine. Li-
ce mu je bilo slično mrtvačkoj
maski. Zato je, valjda, bio zavi-
dan Whiteu što su se na njega
kao muhe lijepile sve gradske
prostitutke. Imao je Fuchs nov-
ca možda više od Whitea, ali su
ga one izbjegavale i grozile se
njegove blizine.

Do svade je došlo kad je Ka-
rolina Ray odbila da primi nje-
govo piće i pridružila se Whi-
teu. Pri tome je Fuchsa prezirno
odmjerila i glasno rekla:

— Pogledaj se u ogledalo,
majmune! I što ćeš vidjeti? Lu-
banju smrti, ha, ha!

Fuchs to nije mogao trpjeti,
pa ju je pljusnuo. Kad je Karo-
lina počela cmizdriti, razmek-
šalo se Whiteovo srce. Pobje-
snio je i prišao Fuchsu, uhvatio
ga za ovratnik, podigao s poda
i zarežao:

— Zašto si to učinio, a? Smje-
sta se ispričaj dami!

Naravno, Fuchs nije poslu-
šao. Koprcao se u Whiteovim
rukama, a salunom se prolomio
smijeh. To je za Fuchsa bilo pre-
više. Nikto nije vidio kako je iz-
vukao derringer i opalio u Whi-
te Oxa.

Hitac je odjeknuo poput gro-
ma u zagušljivoj prostoriji. Whi-
te je najprije začuđeno pogle-
dao Fuchsa, zatim ga spustio na
zemlju i raskolačivši oči ugle-
dao krvavu mrlju kako se širi
na prsima. Zastenjao je od bola
i pokušao zaustaviti krv.

Fuchs je iskoristio gužvu i pa-
niku, koja je nastala, pa se na-
glo izgubio iz saluna.

Kad je Dobis obaviješten o in-
cidentu, odmah je došao na lice

mjesta. Za Whitea Oxa bilo je
kasno. Umirao je. Liječnik kojeg
su pozvali samo je nemoćno ra-
širio ruke i rekao šerifu:

— Gotov je! Metak mu je oz-
lijedio arteriju. Ništa ne mogu
pomoći.

Šerif je odmah proveo istra-
gu. Kad je doznao kako se sve
zbiti, izišao je iz saluna. Usput
je čuo da je Harlod Fuchs izja-
hao iz grada.

— Krenuo je prema Parkinso-
vu ranču! — obavijestio ga je
gradski kovač koji je imao rad-
nju pri kraju grada.

Šerif je krenuo u potjeru. Bilo
je čudno što goni Fuchsa umje-
sto Oxa, na kojeg su mu skre-
nuli pažnju. No, ovo je bio za-
pad i u njemu su se katkad do-
gađale veoma čudne stvari.

Vlasnik ranča »Tri zvijezde«
bio je Sam Parkins. Bio je to
osrednji posjed, baš kao i vla-
snik. Kad je Dobis stigao do ko-
rala, upitao je nekoga kauboja
gdje mu se nalazi gazda. Ovaj
ga je sumnjičavo promotrio, a
zatim nešto promrmljao i brzim
se koracima uputio prema
brvnari.

Dobisu nije bilo ni na kraj pa-
meti da posumnja u Sama Par-
kinsa. Nemalo se iznenadio kad
ga je Parkins, umjesto dobrodo-
šlice, dočekao vinčesterkom.

— Što želiš, šerife! — upitao
je Parkins.

Dobis ga nije poznavao. Za-
mišljao je starca, a pred njim se
nalazio čovjek četrdesetih godi-
na. Imao je okruglo, ali odlučno
lice. Ispod čupavih obrva sijeva-
le su sitne oči.

Dobis se rukama oslonio na
jabučicu sedla i promrmljao:

— Tražim Harolda Fuchsa.
Da li je prošao kraj tvojeg ran-
ča?

— Nije! — odbrusi Parkins i podigne pušku. — Odlazi! Ovdje nemaš posla.

Takvo ponašanje začudilo je šerifa. Kako nije želio zapodijevati svadu da ne bi došlo do pucnjave, samo je kimnuo glavom. Okrenuo je konja. Tad mu je pala u oči kobila što je stajala u koralu. Oko nje se trudio kauboj i brisao joj sapi i bokove slamom, što je Dobisa navelo na pomisao da je životinja prije kratkog vremena dojurila paklenskim tempom. Još je drhtala. Pjena joj se slijevala niz žvacle. Dobis nije nijednim pokretom pokazao da mu je to sumnjivo. Polako je krenuo k izlazu, a zatim produžio prema sjeveru.

Kad je šerif stigao do šumaraka što se uzdizao nad prerijom, zaustavio je konja, uzeo iz bisaga dalekozor, legao potrbuške i razgrnuo grmlje. Imao je dobar pregled prema ranču. Odlučio je pratiti što se na njemu događa.

Do mraka je preostalo malo vremena. No, to je Dobisu bilo dovoljno da opazi kako je Parkins oko ranča postavio straže. To je pobudilo još veću sumnju.

— Zašto to radi? — pitao se Dobis.

Odlučio je to provjeriti, ali ne prije nego što padne mrak. Bit će mu lakše da se privuče brvnari.

Vrijeme je sporo odmiralo. Napokon se nebo osulo zvijezdama. Sad je bilo svježije jer je počeo puhati vjetar.

Ocijenivši da je vrijeme, šerif je uzjahao konja i spustio se niz vododerinu. Mrak je bio gust. Dobis se kretao oprezno, pa kad je ocijenio da je stigao na

željenu udaljenost, sjahao je i počeo se oprezno prikradati brvnari.

Začudo, nije opazio nijednog stražara. Da li ih je Parkins, pošto je pao mrak, povukao? No, brzo mu je sve bilo jasno. Iz kuhinje, uz koju se nadovezivala blagavaonica, čuo se smijeh. Kauboji su večerali!

Sad nije bilo prepreke da se slobodnije kreće. Iskoristio je to i stigao do brvnare. Kroz prozor se vidjelo svjetlo petrolejke. Kad je pogledao, opazio je Parkinsa. Sjedio je za stolom, a šerifu okrenut leđima sjedio je nepoznat čovjek.

Pili su viski i razgovarali.

— Pogriješio si što nisi nastavio bježati, Harlode! — govorio je rančer.

— Znaš i sam da ta koliba ne vrijedi. Daj mi konja kakav mi treba, pa ću još noćas otići s ranča — odgovorio je Fuchs.

Dakle, Dobis se nije prevario! Harlod Fuchs se sakrio kod Sama Parkinsa! Da li su bili prijatelji?

— Bilo je glupo što si potegao na Oxa, Harolde! — zamišljeno je nastavio rančer. — Morat ćeš se sakriti. Time naši poslovi prestaju.

— Zašto bi prestali? Imam ja ljude koji će biti s tobom u vezi — objašnjavao je Fuchs.

Rančer je odmah zavrtio glavom.

— Ne, Harolde! Volim čist posao, a mrzim posrednike. Što manje ljudi zna o našem poslu, sigurniji smo, zar ne?

— To je točno, ali...

Parkins je ispio gutljaj viskija, obrisao usta i pročistio grlo. Nakon toga nastavio prijekorim glasom:

Ova je tvoja glupost pokvarila moje planove. Upravo sam mislio da Johna Webera olakšamo za stotinjak goveda. A sad, što ja znam...

Dobis je doznao što ga je zanimalo. Znači, Sam Parkins, taj ugledni rančer, i Harold Fuchs, krađu stoku! Bilo je to prvoražredno iznenađenje!

Dobis se polako prišuljao ulazu, a onda udarcem noge otvorio vrata. U ruci je držao kolt.

Parkins i Fuchs skočiše od stola.

— Samo mirno, momci! — promrmljao je šerif. — Parkins! Sveži Fuchsa! — naredio je šerif.

— Što to znači? — bijesno je upitao rančer.

— Znači da ste obojica uhapšeni!

— Ti si lud? Kojim pravom i zašto?

— Učini kako sam rekao ili — zaprijeti Dobis i mahne koltom.

Na Parkinsu se vidjelo da grozničavo razmišlja što da poduzme i kako da se izvuče iz opasne situacije. Harold Fuchs je bio blijed poput krpe i nervozno je treptao očnim kapcima.

U tom trenutku je Parkins udarcem noge prevrnuo stol. Ugao stola udari Fuchsa u cjevanicu i on bolno rikne. Možda bi rančer uspio savladati šerifa, ali je naletio na Fuchsa. To je bilo dovoljno da ga Dobis udari koltom po glavi.

Učinio je to u pravo vrijeme, jer se napolju začulo komešanje.

— Gazda! — čuo se povik. — Što se događa?

Fuchs je drhtao od straha. Kad mu je šerif zapovijedio da

podigne Parkinsa i da ga sveže, on ipak poslušao.

— Sveži ga dobro! Inače...

Kad se Parkins osvijestio, počeo je psovati iz svega glasa. Urlikao je i pozivao svoje ljude da mu pomognu. Kad su oni to pokušali, Dobis ih je zadržao.

— Nazad! Povucite se!

Izrekao je to ledenim, odlučnim glasom, i oni su ustuknuli. Možda bi došlo do brobe da šerif nije nastavio okrenuvši kolt prema Parkinsu.

— Ako netko pokuša, prvim metkom ću mu prosuti mozak!

Naredio je Fuchsu da podigne Parkinsa, a zatim kratko zapovjedio:

— Idemo!

Još iste noći zatvorio ih je u ćeliju.

* * *

Obavivši posao u Glovery Hillsu i primivši specijalnu nagradu, John Dobis je jednog jutra uzjahao konja.

Bio je lijep, sunčan dan. No, osjećao se skori dolazak jeseni.

Kad je izjahao iz grada, nije se ni ogledao. Iza njega je ostao još jedan događaj. A tih događaja, na putu dugom nekoliko stotina kilometara, bit će još mnogo.

VIII

Za Jacka Larkina, odnosno Keena, kraj puta nije bio svršetak nepravde. Kao da je ruka pravde bila pružena samo prema njemu, iako se u Arizoni nalazilo i provodilo svoju samovolju toliko bandita.

Za jednu grešku, za ubojstvo čovjeka, ispaštao je tako dugo da se nitko nije upitao što ga je ponukalo da potegne kolt na Jima Franklina.

Dogodilo se to u njegovu rodnom gradu, u Gold Cityju. Ostao je rano bez roditelja i probijao se kroz život kako je znao i umio, sve do toga za Franklina i za Larkina sudbosnog dana.

Sve je, zapravo, počelo bezazleno. Larkin je u to vrijeme bio predradnik na ranču »Stella«. Došao je kolaru radi popravka kola, pa kad su bila gotova, sreo se s Jimom Franklinom.

Franklin je bio visok, štrkljast mladić. Patio je od umišljenosti i kad je ugledao Jacka, pozvao ga je u restoran.

— Tamo radi djevojka i pol!
— rekao je. — Vrijeme je da je prevrnem.

Hvalio se na sva usta da mu u Gold Cityju ne može odoljeti nijedna djevojka, a kamoli žena. Slučaj je htio da je djevojka o kojoj je pričao bila Jackova udaljena rođakinja. I ona je bila bez roditelja. Radila je u restoranu da bi se prehranila.

— Ostavi ti Jerry na miru! — zaprijetio je Jack Franklinu.

— Što, da joj ti nisi tutor? — upitao je on irohično.

— Ne, nisam, ali mi je ona rođakinja. To je poštena djevojka, Jime! — opomenuo ga je Larkin.

Time se razgovor završio.

Nekoliko dana nakon toga, upravo kad je Jerry prelazila ulicu, ispriječio joj se na putu Franklin i počeo joj se udvarati. Larkin se slučajno našao blizu. Upravo je predao na pošti gazdina pisma kad je na nogostupu začuo prepriku.

Jim Franklin je silom pokušao poljubiti djevojku. To je bilo dovoljno da se Larkin umiješa. Najprije je počeo dvoboj riječi-

ma, a onda je Franklin potegao revolver.

Dok udariš dlanom o dlan, valjao se u prašini prostrijeljenih prsa.

Nesreća je bila u tome što se osim Jerry, nije blizu našao nijedan građanin koji bi potvrdio kako se to odigralo.

Franklin je umro istog dana, a Jacka Larkina je uhapio šerif Berry Bly i optužio ga za ubojstvo. Uzalud je Jerry sa suzama u očima svjedočila da Larkin nije kriv, da ju je samo želio zaštititi, da je Jim prvi potegao kolt. Sve je bilo uzalud. Njeno svjedočenje sud nije uzeo u obzir ocijenivši ga pristranim jer joj je Larkin bio rođak.

Osuđen je na osam godina robije u Santa Feu, ali je uspio odande pobjeći. Potucao se Zapadom sve dok nije sreo Paula Gordona i Bena Nitea. Napokon ga je u Lordsburgu uhapsio John Dobis.

* * *

Stigavši u Wootport, Jack Larkin je napokon odahnuo. Put dug nekoliko stotina kilometara, bogat događajima, napokon je bio završen. Bio je dotad zadovoljan i Tom Siman, ali kad je došao i vidio zemlju koju je kupio od vlade, bio je pomalo razočaran.

Očekivao je ravnicu, a nje je bilo malo. Kud je oko segnulo, bili su zeleni i bujni pašnjaci, divni proplanci i šume. Pravi raj za čovjeka koji želi osnovati ranč i uzgajati goveda.

Međutim, Toma Siman je bio zemljoradnik.

— Eh, to je da čovjek pobje-sni! — govorio je. — Putuješ toliko dugo da bi stigao u obećanu zemlju, da u nju zaoreš plugom, da nižeš brazde. A sad?

To je pak, po Jackovu mišljenju, bilo lako riješiti.

— Kako to misliš, Keene? — pitao je Tom Larkina.

— Pa, dio zemlje koji ste meni obećali, barem kako se vidi po mapi, ravan je i pogodan za obrađivanje. Uzmite ga!

No, Tom Siman je bio čovjek od riječi. Kategorički je odbio:

— Ne, to je tvoja zemlja! Kakav bih ja bio čovjek da pogazim riječ?

Larkin se samo osmjeheivao. Imao je on i drugi prijedlog.

— Pa da se dogovorimo, gospodine Siman! Ja vama tu zemlju, a vi meni onu koja nije pogodna za obrađivanje.

— Misliš li ti to ozbiljno?

Larkin potvrno kimne glavom i time je bio riješen i taj problem.

Nešto je drugo uznemiravalo Johna Larkina: rođaka Mary, veoma draga i simpatična djevojka. Sve vrijeme puta, koji nije baš bio lak, bili su zajedno. Između njega i Mary Morgan razvilo se iskreno prijateljstvo, a možda i više od toga. Sad je Jack imao zemlju. Wootport mu se svidao, a odluka da nastavi nov život sve više ga zaokupljivala.

Samo mu je nedostajala žena!

IX

Baveći se sitnim kradama, prepadima na osamljene rančeve Paul Gordon i Ben Nite nikako da se domognu krupnog zalogaja. Namjeru da se pridruže nekoj bandi nisu uspjeli ostvariti pa su lutali Arizonom kao ukleti.

Živjeli su od danas do sutra, sve dok im se nije osmjehnula sreća u naselju Alistar. Bila je

to, zapravo, slučajnost. Prilika im se ukazala kad su u salunu doznali da neki bogati Englez traži vodiče u »Dolinu smrti«. Vodiče je tražio neki znanstvenik, koji je želio proučiti biljni i životinjski svijet pustinje.

Premda se javilo mnogo kandidata, tko zna zašto, Sir Benjamin Randolph izabrao je baš njih dvojicu. Bila je to njegova najveća i posljednja greška u životu.

Jednog dana, opremljeni svim što je potrebno, pošli su iz Alistara. Sir Randolph je izgarao od nestrpljenja da što prije vidi »Dolinu smrti«, o kojoj je toliko slušao. Bio je debeo, dobrodušan čovjek, koji se samo smijao.

— Džentlmeni — govorio je Paulu Gordonu i Niteu — ako nađem ono što tražim, bogato ću vas nagraditi!

Prije nego što su krenuli na put skovali su plan kako da se domognu love i prije, pa su jedva čekali trenutak da uđu u pustinju i provedu zamisao u djelo.

Nikad, dakako, nisu bili u »Dolini smrti«. No to nije bilo toliko važno koliko činjenica da je taj Englez bio naivan, pa čak i glup kao noć, premda je završio tolike škole. Kad je, dok su logorovali, predložio da uči dvojicu razbojnika čitati i pisati, pomislili su da je pao s neba. Slatko su se nasmijali tom prijedlogu, pa je gospodin učenjak Randolph ostao veoma, veoma razočaran.

Živjeli su tih dana kao bogovi! Hranili su se kao prava gospoda, prema im to nije bilo dovoljno jer Benjamin Randolph nije ponio sa sobom nijednu bocu viskija. Zato su mu popili špi-

rit u kojem je držao životinje. Jednostavno bi iz boce izvadili zvečarku ili guštera, akohol popili, a umjesto njega nalili u bocu vode. Smatrali su to dobrom šalom. Kad se Randolph požalio, pretukli su ga na mrtvo ime.

Kad su ocijenili da su ušli duboko u »Dolinu smrti«, da se zalije vode bliže kraju, opljačkali su učenjaka i ostavili ga bez hrane i vode u pustinji.

Bogatiji za pet tisuća dolara, smatrali su da je njihov cio svijet! Vratili su se istim putem, ali ne u Alistar, već su bacili sidro u Karpisu. Lumpali su i bančili ondje danima, a kad se novac istopio, bili su ponovo bez centa.

Ovdje su doznali i da ih John Dobis uporno slijedi!

X

John »Brazgotina« nije mogao prežaliti svoga konja. Danima je jahao za kradljivcima, da bi napokon shvatio da je sve uzaludno. Pucao je od bijesa. Morao se pomiriti sa činjenicom da je njegov bijelac izgubljen.

— A bio je, ljudi, divan konj!
— uzdisao je »Brazgotina« tužnim glasom. — Bio je pametan kao čovjek. Zahvaljujući njemu, nekoliko sam se puta izvukao iz gadnog škripca.

Nije mu bilo ni na kraj pameti da bi se mogao susreti s Dobisom. Ali kao što slučaj režira mnoge stvari, tako se i ovaj put pobrinuo da do tog susreta dođe.

Susret se zbio pod neobičnim okolnostima.

Iz Glovery Hillsa šerif je krenuo prema Alistaru. Po pričaju šefa poštanske stanice na

Ben Hillsu, Jerryja Kulma, ljudi koje je Dobis opisao starac je vidio kako kreću prema »Dolini smrti«.

— Štoviše — objašnjavao je on — odgovaraju i imena, jer su se tako oslovljavali dok su pili viski. S njima se nalazio neki trbušasti putnik, po svoj prilici stranac, koji je govorio nekim čudnim jezikom.

Bio je to trag i šerif ga je slijedio. Kad je ušao u »Dolinu smrti«, znao je što znači pustinja. Sunce ondje pali mozak do usijanja, pa se Dobis osigurao većim količinama vode. Jednom, prije tri do četiri godine, gonio je ovim krajem kradljivce stoke. Znao je gdje se nalazi nekoliko izvora koji će biti životno važni na ovom putovanju.

Trećeg dana, dok se odmarao pod sjenom nekoga kaktusa, Dobis je bio na izmaku snaga. Konj je sagnuo glavu. Slabine su mu drhtale od vrućine a niz žvale se cijedila pjena.

Odmor je i šerifu i konju mnogo značio. Osobito predvečer, kad je zapara malo jenjavala.

Kad je skupio snagu i ocijenio da mora dalje, da se prvi izvor nalazi petnaestak kilometara dalje, i da će do njega stići u toku noći, odlučio je da se ondje zaustavi. Noć je bila svjež.

Jahao je korakom. Trudio se da među sjenama, koje su pravile stijene, razazna bilo kakvu opasnost. Mjesec je sjao, stvarajući neobične arabeske na dinamama.

Pred jutro je Dobis stigao do izvora. Ostalo je malo vode. Tragovi su pokazivali da su se, možda prije dan-dva, ovuda kretala dva čovjeka.

Pomislio je na Paula Gordona i Bena Nitea. Bilo mu je nejasno nešto drugo. Tragovi su pokazivali da su se ova dvojica, napivši se na izvoru, udaljila iz »Doline smrti«. Tragovi su vodili prema sjeveru, prema Sonori!

Odlučio je da se vrati. Ne u Alistar, već da slijedi tragove. Povratak je bio isto tako mučan i težak kao i odlazak. Sve je bilo užareno. Jedva je čekao da ugleda barem malo zelenila.

Danju se odmarao u hladovini, ako je hlada bilo, a noću je putovao. Nakon tri dana, pošto je prešao brežuljak, ugledao je prvo zelenilo.

Bio je to pojas šume kao nacrtan olovkom. On je branio pustinjskom vjetru da nosi pijesak u preriju. Tu se, kao da je odrezana, završavala »Dolina smrti« i počinjala prerija.

Sretan što je izišao iz pakla, Dobis je rasedlao konja i pustio ga da pase. Našao se u divnoj dolini, u pravoj oazi mira i tišine!

Kraj bujne paše ovuda je protjecao manji potočić, u kojem su se praćakale ribe. Odlučio je da ih ulovi i da priredi ručak. Sišao je do potoka gol, da bi se najprije okupao. Da bi skinuo sa sebe prašinu pustinje.

Tek što je zakoračio u grmlje koje je okruživalo potok, osjetio je na članku bolan ugriz. Prestrašeno je povukao nogu i pogledao. Onda mu se sledila krv! Poznavao je taj ubod, taj trag zuba! Zvečarka koja ga je ujela još je ljutito čegrtala u travi.

Znao je što treba učiniti u takvim prilikama. Brzo je podigao nogu i počeo sisati krv. Činio je to temeljito, grozničavih očiju i suhih usana. Osjećao je

laganu omaglicu. Strahovao je da se ne onesvijesti. U tom bi slučaju bio gotov. Morao se vratiti do logora, podvezati remenom ugriženo mjesto i smanjiti cirkulaciju krvi.

Nakon toga sve će prepustiti organizmu. Organizam će se boriti vlastitim silama, pa ako ne uspije savladati otrov, s njime je gotovo. Da potraži pomoć? Nikog nije bilo kilometrima daleko, bio je prepušten sebi i svojoj umješnosti.

Jedva se dovukao do logora i hitro podvezao nogu, koja je već dobila plavkastu boju. Tijelom je već harala groznica.

Pred očima je vidio sjenke, iskre su svjetlucale, a znao je da se još mora popeti na konja i prepustiti se sudbini. Nikad nije doznao kako je uspio osedlati konja i uzjahati.

* * *

— Hej, bos! — povikao je Larry Kent, jedan od bandita Johna »Brazgotine«, koji je gonio stado ukradene stoke.

Putovali su prema Laredu, a Larry je odjahao naprijed da izvidi teren.

— Da, Larry, što je? — promrmljao je neraspoločeno vođa bandita.

— Našao sam idealno mjesto za ispašu! Trava je visoka i bujna, a vode ima napretek.

— Dobro! — živne John. — Hajde, momci! Življe!

Stado od stotinjak krava, koje je predvodio bik crne boje, tužno je mukalo. Odjedanput kao da je bik predvodnik osjetio miris trave i vode.

Zaokrenuo je, dugo je njušio usijani zrak, a zatim pojurio prerijom.

Svih sedam pratilaca, sedam goniča skupljenih odasvud, također željni svježine, veselo potciknuše i baciše šešire u zrak.

Prešavši vododerinu, zatim omanji proplanak obrašten gustim grmljem, odjednom su ugledali osamljenog konjanika. Jahao je nekako čudno. Klatio se lijevo-desno. Čas bi klonuo naprijed, pa se zanjihao nazad. Nisu mu vidjeli lice. Budući da je bio sam, smatrali su da nije opasan.

Ipak je pobudio njihovu pažnju. Larry, koji je bio Johnov zamjenik, upitao je šefa:

— Što da radimo, šefe? Da ga sredimo?

John »Brazgotina« bio je mrzovoljan. Još je tugovao za konjem. Nije osjećao volju da nepotrebno prolijeva krv. Podigao je glavu i obod prljavog stetsona, a zatim odgovorio:

— Čini mi se da je taj čovjek ranjen! Na izmaku je snaga. Da vidimo tko je.

Mamuznuo je konja i ubrzo se našao kraj konjanika.

Konj zarza i stane. To je poremetilo Dobisovu ravnotežu. Uz nesuvislo šaptanje i jecanje srušio se s konja.

— Hej! Vidiš li ovo, gazda!?

Pokazao je Dobisovu nogu, koja je bila natekla i plava. Nije se vidio trag metka, osim sitnog ugriza.

— Boga mu! — procijedi John »Brazgotina«. — Tog je čovjeka ugrizla zvečarka!

— Da mu skratimo muke? — ponovo se iskesio Larry i povukao kolt. — Ionako će odapeti.

— Stani! — zarežao je banditski voda. — Da vidimo možemo li mu pomoći. Mike! Ti na leđima imaš priličan broj godina.

Što misliš o tome?

Mike, koji je bio najstariji, zbunjeno se počesao po neurednoj kosi, a zatim sišao s konja. Pogledao je ranu, dva-tri puta pljesnuo Dobisa po licu i onda rekao:

— Taj je učinio što je mogao, gazda! Sad ovisi o njegovom organizmu da preživi.

— Što da radimo? Nije ljudski da ga ostavimo — promrmlja zbunjeno John.

Bio je bandit, ali je u njemu još bilo časti.

— Morali bismo ga prenijeti liječniku — zašišti Mike. — Do Lareda je daleko. Ali do Sonore je oko tridesetak kilometara. Valjda će donde izdržati.

— Misliš? — upita John.

— Pa, mogao bih ga tamo otpremiti — promrmlja bandit.

Larry je bio najbliži šerifu Dobisu i nije se slagao da mu pomogne. Namrštio se i obratio Johnu:

— Nepotrebno se zadržavamo, bos! Ja bih njega sredio, pa put pod noge!

— Zaveži! — ljutito se obrecne John. — Mike! Postavi ga na konja i sprovedi u Sonoru. Naći ćemo se na granici! Znaš gdje?

— Da! —

U tom trenutku Dobis je nešto promucuo.

Imao je vrućicu, ali je otvorio oči i pogledao ih mutnim pogledom.

— Ja, ja, ja... sam... Ja, ja... sam Dobis! — Jedva je prošaptao. — Pomozite!

John »Brazgotina« ga je čuo. Trgnuo se kao da je oparen i pogledao oko sebe. Ono što je čuo on, čuli su i drugi.

— Do vraga! — opsuje sočno.

— Samo mi je još to trebalo!

– Ubij ga, John! – rekao je Larry.

– I sam će krepiti! – dodao je Phil. – Zašto da na duši nosimo šerifa?

John »Brazgotina« je čuo za Dobisa. Nije znao zašto se našao na njegovu putu. Možda ga želi strpati onkraj brave? Ako je tako, onda bi bilo najpametnije da posluša Larryja. Tako će ga se jedanput za svagda riješiti.

Ali, ne! Nije to mogao učiniti. Da se našao oči u oči sa šerifom, da je to bila ravnopravna borba, potegao bi s uživanjem kolt. Ovako to nije mogao. Taj se čovjek ionako nalazio na pragu smrti!

– Ne, momci! Mike! Odvedi ga u Sonoru!

Bilo je to naređenje koje se moralo poslušati. Larry je nezadovoljno gundao.

Prije nego što je Mike postavio Dobisa ponovo na konja, John »Brazgotina« je odlučio da se sa šerifom našali. Izvadio je iz džepa komad papira, pa na njemu olovkom napisao: »Pozdrav od Johna »Brazgotine«! Šteta što nisam imao čast da te upoznam preko nišana, šerife Dobis!«

– Vodi ga, Mike!

Dugo je gledao kako mu izmiču iz vidokruga. Onda se pridružio bandi što se ulogorila u šumarku.

* * *

Kad je otvorio oči, Dobis kao da se vraćao iz mrtvih. Očni kapci su mu bili teški poput olova. Treptao je vjeđama. Vidio je sjenke kako plešu i osjećao klonulost u cijelom tijelu.

Bio je, začudo, živ!

Nalazio se u nekoj sobi, smje-

šten u postelju. Iznad njega je visila petrolejka. S desne strane prozor, kroz koji je sunce plelo zlatno tkanje.

U tom je trenutku začuo korake. Sjetio se potoka, ugriza zvečarke, ali nije znao kako se našao u ovoj sobi. Na vratima se pokazao postariji, sjedokos muškarac, obučen u bijeli ogrtač. Na krumpirastom nosu, što je bio prošaran krvnim žilicama, podrhtavale su naočale.

– Dobro da si se probudio, čovječe! – čuo je glas koji je dolazio iz daljine.

– Gdje sam? – prošaptao je šerif.

– U Sonori!

– Kako? Ja, ovaj...

Liječnik sjedne na postelju, opipa mu bilo i zadovoljno kimne glavom.

– Dobro je! Nema više opasnosti – reče i dobroćudno se osmijehne.

– Kako, kako sam došao u Sonoru? – promrmlja Dobis.

– Nisi došao, već si dojahao – odgovori mu, liječnik.

– Sam?

– Ne, s nekim čovjekom! – Da mu pomogne da se svega sjeti, liječnik potraži u kaputiću papir koji je našao u njegovu džepu. – Možda će ti ovo sve objasniti!?

Kad ga je pročitao, Dobisu se učinilo da ga je stresla struja! Do vruga! Zašto, zašto baš John »Brazgotina«? Ne, to nije moguće? Pa ipak, sve je bilo istina. Pokušao je od liječnika dobiti još koje objašnjenje.

– A čovjek što me doveo? Što je rekao? – upitao je.

Liječnik slegne ramenima.

– Evo ti pacijenta, doktore! To je šerif! Kad se probudi, ako

ne otegne papke, reci mu da ga je spasio John »Brazgotinač I ne zaboravi: doveo ga je, po njegovu naređenju, Mike Hlasky.

Sve je bilo tako čudno i nesхватljivo. Kakav je to čovjek? Bio je bandit, znao je koga ima u rukama, a nije pustio da umre? Da li su sve te priče o zvjerstvima Johna »Brazgotine« istinite?

Na ta pitanja nije zasad znao odgovore. To, uostalom, nije bilo ni važno. On nije gonio Johna već Paula Gordona i Bena Nitea!

Možda su oni u gradu? Što će učiniti ako doznaju da je u postelji? Pokušao se podići, ali je s teškim i bolnim uzdahom ponovo klonuo u postelju.

— Eh, moj gospodine! Još je rano. Najprije se morate odmoriti. Kad ojačate, onda možete otići iz Sonore — rekao je liječnik. — Sad će vam moja domaćica donijeti nešto za jelo.

Ostavio ga je da razmišlja o čudnim putovima sudbine. Kad je krenuo na ovaj put, put pun neizvjesnosti, znao je da će se mnogo toga dogoditi. Dosad je njegovo putovanje bilo ispunjeno korisnim akcijama. Što ga očekuje dalje, to nije znao. No, jedno je bilo sigurno: Johnu »Brazgotini« ili kako se već zove, dugovao je život!

XI

Wooport je bio grad rančera i farmera. Širio se preko noći, novi stanovnici stizali su iz svih krajeva. Privukla ih je vrlo jeftina zemlja koju je prodavala željeznica. Bilo je govora o tome da će tim krajem proći i pruga, što bi značilo da bi Wooport bio željeznicom povezan sa svijetom.

Osim poštenih ljudi, koji su u ovom kraju željeli saviti obiteljsko gnijezdo, stizali su razni probisvjeti, revolveraši, kockari... Dolazio je ološ sa svih strana. Kao strvinari na lešinu, jer se pročulo da budući građani Wooporta još nisu izabrali šerifa. Zato je dolina »Sedam brežuljaka« bila za njih bogomdani kraj. Nije bilo dana da se nisu događali nemili prizori.

Odjekivali su pucnjevi iz revolvera i pušaka. Vrtio se rulet. Saluni i kockarnice nicali su kao gljive poslije kiše. U takvoj sredini rađao se jedan grad!

Tom Siman i Jack Larkin tih su dana bili zabavljeni drugim poslovima. Podizali su gospodarske zgrade i brvnaru za stanovanje. Materijal za gradnju nalazio im se nadohvat ruke. Šume su bile veoma bogate. Od jutra do mraka čula se buka obaranja stabala.

Trebalo im je mjesec dana da podignu kuću, ambare, konjušnicu i staju. Nakon toga Siman je rekao Larkinu:

— Sad sam izgradio ono što mi treba, pa sutra nastavljamo posao na tvojoj zemlji. Podići ćemo ti kuću i sve što bude potrebno.

Kod njega su najprije uredili korale i staju. Tek nakon toga prišli su podizanju kuće. Larkin je pomagao koliko je mogao. Rušio je stabla, a Mary Morgan bila je zadužena za kuhanje. U pomoć su stigli i drugi doseljenici.

Jednog dana Jack Keen, kako su ga ovdje zvali, posjetio je Wooport. Namjeravao je kupiti neki građevinski materijal.

Kad je ušao u grad, opazio je

stariju ženu kako se previja od bolova. Lice joj je bilo mrtvački blijedo. Stenjala je, zapomagala i on je sjahao da joj pomogne.

– Što se dogodilo, gospodo?

– upitao je zabrinutim glasom.

Žena je, stenjući, ispričala da je od nekog putujućeg liječnika kupila čudotvorni indijanski lijek protiv ravnih tabana. No umjesto da njime masira oboljelo mjesto, popila ga je i sigurno se otrovala.

Larkin je posavjetuje neka se napije mlijeka. Zatim od nje uzme bočicu u kojoj se nalazio čudotvorni lijek.

Produžio je u grad da pronađe tog liječnika »čudotvorca«. Bio je siguran da je to prevarrant koji iskorištava lakovjernost ljudi da bi unovčio svoje tobožnje znanje.

Pronašao ga je na gradskom trgu. Stajao je na kolima i govorio okupljenoj gomili.

– Ja sam Xenophon Johnson, narode! Bio sam osobni liječnik velikoga ruskog vojvode. Posjedujem lijekove koji liječe sve bolesti! Navali narode! Jedna bočica, jedan dolar!

Larkin nije trpio laž i nepravdu. Probio se prema »liječniku«, pružio mu bočicu koju je uzeo od žene i prijeteći procijedio:

– Vрати dolar koji si iskamčio za ovo smeće! A zatim se gubi iz grada! »Liječnik« ruskog vojvode ga pogleda kao da je pao s neba, a zatim podigne nos.

– Odbij, momče! – reče kroz zube. – Što se miješaš u moj posao, govнару! Narode! Samo dolar za lijek protiv svih bolesti! – počeo je uzvikivati dalje reklamirajući »robu«.

Jack pride nekoliko koraka bliže, zgrabi ga za prsa, dobro prodrma i zareži:

– Hoćeš li me poslušati gade, a?

– Ma, što? Ovaj je lud, ljudi!

– povikne prestrašeno.

– Da, da! Lud sam od tvoga smrdljivog lijeka – vikne ljuto Larkin i izvuče iz korica kolt. Stavi mu ga pod nos, pa mu onda pruži bočicu.

– Popij to, gade!

Zatim pogleda u košaru gdje se nalazilo još dvadesetak bočica sličnog lijeka.

– Ovo, iz košare!

Tobožnji čudotvorac prestrašeno zakoluta očima. Među gomilom, koja je napeto promatrala što se događa, začulo se hihotanje.

– Naprijed, doktore! – urlala je gomila.

– Pij! – naređivao je Larkin.

Jadnik, kojem je kolt golicačao lice, proguta slinu, čelo mu obliju krupne graške znoja. Za onda poslušao, pa ispije sve bočice. Kad se previjati od bolova, Larkin mu se obrati:

– Sad mi još kaži što si mučkao u tim bočicama ili ćeš progutati još toliko!

Xenophon Johnson pozeleni od muke.

– Kravlju balegu i zelenu boju sa špiritom za kuhanje!

Pošto ga je natjerao da ljudima vrati novac, Larkin zadovoljno uđe u prvu prodavaonicu da kupi potrebne stvari.

U Wootportu se otad o Jacku Larkinu – Keenu prepričavalo mnogo toga što je bilo i izmišljeno, iako je bilo istinitih priča.

Naravno, Jack o tome nije znao ništa. A da je i znao, nije mogao ljudima zatvoriti usta. Bilo je pri tome uveličavanju i laži, a dokoni bi ponešto dodali, pa bi od muhe napravili slona.

Bila je prava pravcata istina da je Jack Keen mrzio nepravdu, osobito kradljivce stoke, ljude koji bi, ne poštujući tuđi trud i imovinu, krali goveda i tako stečen novac rasipali po salunima.

Posudivši od Toma Simana pet stotina dolara, Larkin je kupio nekoliko steonih krava i bika. Zatim je na svojem dijelu posjeda počeo uzgajati goveda.

Prvi koraci su bili teški. No Jack se nadao da će već u jesen dobiti prinovu. Nemilo se iznenadio kad je početkom zime opazio da mu nedostaje telad.

Istovremeno se stado njegova susjeda, nekog Breaka, naočigled povećavalo.

Nisu to bila čista posla, pa je Jack odlučio da pripazi. Motrio je na njega i jednom prilikom ga iznenadio kad je žigosao june koje je potjecalo s njegova ranča. Razbjesnio se i jedva se svladao, a zatim mirno dojahao Breaku. U ruci je držao vinčesterku uperenu u njegov trbuh, pa zarežao:

— Znači, ti kradeš moju stoku!?

Break se počeo nespretno braniti i prestrašeno mucati da to nije istina.

Bez objašnjenja, siguran u ono što govori, Larkin je ubio june, pa se prijeteci obratio Breaku:

— Oderi ga, gnjido!

Budući da nije imao kuda, ocijenivši da će ga Larkin ubiti, Break posluša. Kad je skinuo kožu s juneta, Jack mu naredi da je prebaci preko leđa i nastavi:

— Idemo u grad, gade! Neka vide u Wooportu tko žigoše i krade tuđu stoku!

— Nemoj, zaboga! — cvilio je Break.

Larkin nije znao za milost. Kad je s njim prošao gradom i tako ga osramotio, smatrao je da kazna nije dovoljna. Doveo ga je blizu njegova ranča, pa ga zavezao i zamotao u kožu.

— Tako! — rekao je. — Kad sunce ispije iz kože vlagu, neka ti bog pomogne!

Break je znao što to znači. Cvilio je poput štakora i molio:

— Odveži me! Jao, odveži me! Ne želim umrijeti!

Jack Keen je samo stisnuo zube, pa prezirno pljunuo.

— To ti je kazna, Break!

Potjerao je konja. Nije se ogledao, premda je znao što će se dogoditi. Sunce će, sušeći kožu, tako stezati Breaka da će on urlati od bolova. Ako ga nitko ne spasi, čeka ga smrt od gušenja!

Što se to događalo s Jackom Larkinom?

Bio je osuđen za ubojstvo za koje nije bio kriv. Samo se branio, a sud ga je poslao u Santa Fe. Pobjegao je iz zatvora i odlučio da zaboravi prošlost. Nije u njemu bilo krvoločnosti, ali je, iako mlad, shvatio da samo jaki i neumoljivi mogu opstati i preživjeti.

Imao je ranč i želio da se proširi. U tome nije smjelo biti sentimentalnosti. Zato je svoju imovinu morao braniti svim sredstvima.

Da je u Wooportu djelovao šerif, stvari bi se odvijale drugačije. Jack je bio jedan od onih ljudi koji poštuju zakon. Ali i sami ga provode u život ukoliko je to potrebno.

Dugo je to sve morao objašnjavati Mary Morgan. Napokon je shvatila, pa ga više nije

prekoravala zbog nekih postupaka.

— Break je kradljivac i pohlepan čovjek, Mary! Morao sam to učiniti da pokažem svima da se sa mnom ne mogu igrati. Samo čvrsta, odlučna ruka sposobna je takvim pojedincima stati na kraj.

Odlučnost i srčanost, koju je u nekim prilikama pokazivao Jack Keen, bila je odlučujuća pri odluci da ga građani Wooporta izaberu za šerifa.

Kad je delegacija stigla na njegov ranč, bio je iznenađen. Mirno je slušao dok su govorili i samo katkad kimnuo glavom. Onda se kiselo osmjehnuo i odgovorio:

— Cijenim vaš prijedlog i počašćen sam što baš mene želite izabrati za šerifa! Na žalost, ne mogu prihvatiti. Ali, obećavam vam da ću, ako to bude potrebno, ponovo biti na strani zakona.

Pokušao im je to objasniti što jednostavnije. Bili su ustrajni, ali je on bio još odlučniji. Na kraju te rasprave, pogledavši kraj koji ga okružuje, rekao je:

— Pogledajte! Ovo je divan kraj. Jednom će dolina „Sedam brežuljaka“ biti dolina mira i napretka. Wooport će postati veliki grad. Kad stigne željeznička pruga, sve će ovdje doživjeti procvat. Zato, poštovani građani, izaberite nekoga drugog za šerifa! U gradu ima poštenih ljudi. Dajte šerifsku značku čovjeku koji zaslužuje vaše povjerenje. Wooport raste i prijeti opasnost da loši ljudi zavladaju njime. A to nemojte zaboraviti.

Nije volio duge govore. Smatrao se obaveznim da im kaže nekoliko riječi. U životu je doži-

vio mnogo toga što mu nije služilo na čast.

Sad, želeći sve to zaboraviti, želio je samo mir. Hoće li ga imati u ovoj divnoj dolini? U takvim trenucima sjetio bi se Dobisa. Da li ga taj stari vuk još traži? Hoće li ikad imati mira od njega?

XII

— Bene, do vraga! — proštao je Gordon. — Vidiš li što?

— Aha! — odgovori neodređeno Nite.

Nalazili su se u zasjedi. Nite se popeo na liticu i promatrao dolazak kočije, a Paul Gordon je čekao u podnožju.

Dan je bio vruć i niz lice im se slijevao znoj.

Od jučer su čekali na ovom mjestu. Nisu bili sigurni hoće li poštanska kočija prevoziti tovar srebra iz rudnika Silver Bull. Paul Gordon je bio optimist. Govorio je:

— Mislim da me kočijaš nije prevario, Bene! Bio je pijan, ali je stalno ponavljao kako mora ostati trijezan jer sutradan prevozi srebro.

Zbog toga srebra našli su se u klancu. Namjeravali su presteti kočiju, pa bude li prilike domoći se dragocjenog tovara.

— Boga mu, Paule — iskesio se Nite. — Ako nam to uspije, bit ćemo bogati ljudi! Dosta mi je već ovog potucanja. Namjeravam se skrasiti u New Orleansu. A ti?

— Što ja znam? — slegne ramenima Gordon. — Možda ti se i pridružim.

Sinoć, pošto su stigli do klanca, upalili su vatru da prirede večeru i dugo su kovali planove. Sad su se pitali hoće li plja-

čka uspjeti. Ako je pratnja veća, a mogla bi biti jer je riječ o srebru, tada nemaju izgleda.

Bili su nestrpljivi i nervozni. Paul nije bio zadovoljan Benovim odgovorima pa je odlučio da mu se pridruži na kosini i na licu mjesta se uvjeri kako teku događaji.

U daljini se vidio oblak prašine. Primicao se sve bliže, pa Gordon ocijeni, barem prema tim znacima, da kočija nema veliku pratnju.

Prolazile su minute, veoma duge, sve do onog trenutka dok kočiju nisu vidjeli prostim okom.

— Kočijaš, pratilac i dva jahača — mrmljao je Gordon. — Nije baš mnogo. Ako se sve bude odvijalo kako smo planirali, mogli bismo uspjeti. Odlučili su presresti kočiju u klancu. Najprije će likvidirati jahače, a zatim kočijaša i pratioca. Zato su se spustili na povoljnije mjesto. Gordon pođe na drugu stranu i sakrije se u rijetko žbunje.

Benu Niteu nije bilo prvi put što napada kočiju. Ipak, bio je nervozan. Niz lice mu se slijevao znoj, a košulja se lijepila za leđa.

Slično je proživljavao i Gordon. U ustima mu je dogorijevala cigareta, a vlažni dlanovi su se lijepili za vinčesterku. Razmišljao je o onome što će se dogoditi. Ako dođe do bitke, a doći će, moraju biti brzi.

Uskoro se čulo tandrkanje kočije. Uspinjala se, pa se sporo kretala. Kad se našla u klancu, Gordon nanišani u pratioca. Odjeknuo je jedan pucanj, dva, tri... S druge strane pucao je Ben Nite.

Pratilac krikne, presavije se

preko naslona, zamlatara rukama i klizne niz kočiju.

Kočijaš je bio nešto jači, premda mu se na prsima širila crvena mrlja. Ispustio je uzde i pružio ruke da uzme pratiočevu vinčesterku.

No bilo je kasno. Drugi metak ga je pogodio usred čela. Dva pratioca su se valjala po prašini, a konji su prestrašeno rzali.

Odjednom je zavládala tišina! Paul Gordon nije izišao iz zaklona. Nije izišao ni Ben Nite. Čekali su. Kad su ocijenili da im više nitko ne može pružiti otpor, podigoše glave i kao po dogovoru počеше se spuštati niz vododerinu.

Sve se odigralo u nekoliko minuta. Oko njih su ležali mrtvi pratioci poštanske kočije. U sanduku na kočiji nalazilo se ono što su tražili.

— Boga mu, dobro smo to uradili! — nasmijuljio se Paul Gordon i obrisao znoj.

Ne obazirajući se na mrtve ljude, pohitali su prema plijenu. Otvorili su sanduk. Pred očima im zasjaše srebrne poluge.

XIII

Dobis je bolovao još petnaestak dana, a zatim je, zahvalivši se liječniku, odjahao iz grada. Krenuo je dublje u Arizonu. Kad se zaustavio u Flossberryju, shvatio je da nije sposoban za duža putovanja.

Organizam mu je još bio iscrpljen. Nije ni bilo čudno. Godio je odbjegle robijaše već tri mjeseca, a za to vrijeme nije se pošteno ni odmorio.

Ipak je u njemu bilo još toliko snage da nastavi. Nije se pomislio da ih nikad neće stići. Takvu tvodoglavost često

je ispoljavao. Obično bi uspijevao, ali je morao priznati da mu je, dok je slijedio Paula Gordona i Bena Nitea, izmakao Jack Larkin.

Zbog toga se ljutio. Kad je ušao u salun ondje se pričalo o pljački poštanske kočije. Nitko nije znao tko je to učinio, jer nije bilo svjedoka.

Napuštenu kočiju pronašao je Sven Baxter, prijevoznik, dok je u Flossberry vozio namirnice. Odmah je o tome obavijestio šerifa i on je ubrzo stigao. Nije mu preostalo ništa nego da sahrani mrtve, da prolunja oko klanca nadajući se da će pronaći tragove.

Nije uspio. Posvuda kamenjar, a napadači su dobro pazili da iza sebe ne ostave ništa što bi ih moglo odati.

Kraj vatre gdje su logorovali Gordon i Nite našao je korice od kolta. Izlizane, zamašćene i rašivene. Kao neupotrebljive bile se odbačene.

Kad je slijedećeg jutra Dobis ušao u njegovu kancelariju da se propita u vezi s pljačkom, Paul Kaster bio je ljutit kao zmija. Upravo ga je prije nekoliko minuta posjetio Fully Bright, ovdašnji bankar, i obavijestio ga da su banditi odnijeli pošiljku srebra.

— Nije moja stvar da se brinem o prokletom srebru! — razvikao se šerif. — Zašto vlasnici nisu dali veću pratnju za taj dragocjeni tovar? Da nisu štedjeli na ljudima, možda se to ne bi dogodilo!

— Sto se tiče toga, imao je pravo. Još je bio bijesan kad se na vratima pojavio Dobis. Pošto se predstavio, Paul Kaster ga ponudi da sjedne i počne se tužiti kako je nemoćan da nešto

poduzme jer su napadači na poštansku kočiju nestali bez traga i glasa.

— Pronašao sam samo ovo! — rekao je mrzovoljno i izvadio iz ladice korice.

Dobis ga je posjetio kako bi nešto doznao o kretanju Gordona i Nitea. Nagon mu je govorio da su u ovom kraju. Stoviše, možda su upravo oni napali kočiju?

Kad je ugledao korice, uskliknuo je. Bile su mu poznate, osobito ukras u obliku konja u skoku, ali nije znao gdje ih je vidio.

Serif je zapazio da o tome razmišlja.

— Čini se da su vam poznate korice? — pitao je. — Pa, moglo bi se reći — promrmlja zamišljeno Dobis. — No nikako da se sjetim gdje sam ih vidio.

Ako je suditi prema oskudnim podacima koje je doznao, vjerojatno će Gordon s Niteom produžiti do prvoga većeg grada.

Ako se poluge srebra ne unovče, one ne vrijede ništa. Istovremeno je bilo veoma opasno ponuditi ih na prodaju nekoj banci. Morat će dugo jahati da zametnu trag i stignu u grad u kojem se nije čulo za pljačku.

Naravno, to su bile samo pretpostavke, ukoliko su oni napali kočiju.

Dobisu je bilo jasno da tapka u mraku. Da li će ga pratiti sreća, to je bilo drugo pitanje?

Napustio je Flossberry istodana i krenuo prema sjeveru. Paul Kaster opisao mu je mjesto gdje je izveden napad. Kad je stigao do klanca, vrijeme je, kao što je i očekivao, učinilo svoje. Osim ostatka vatre, koja je bila paljena u vododerini, ni-

je pronasao nikakav trag. Krenuo je dalje.

Smatrao je da su se napadači spustili u preriju, a kako su imali nekoliko dana prednosti, bilo bi glupo da ih progoni galopom. Bilo je sasvim sigurno da će se negdje zaustaviti!

Stalno je razmišljao o korica-
ma koje mu je pokazao Paul Kaster.

Onda se sjetio i opsovao koliko je bio zaboravljiv. Baš takve korice nosio Mač Garrison. I sjetio se da mu je, korice i revolver, zbog nereda u salunu »Bratstva« u Lordsburgu, uzeo kad ga je strpao u zatvor. Kako Garrison nije imao novca da plati štetu koju je napravio, zaplijenio mu je kolt.

Kad su ga na prepad svladali, Paul Gordon ili Nite uzeli su taj kolt. Sad je bilo sasvim siguran da su oni opljačkali srebro i da im je na tragu.

To je bilo utješno i Dobis je odjednom osjetio zadovoljstvo. Što nije odustao od potjere.

U skrovištu, koje se nalazilo duboko u šumi, Paul Gordon i Ben Nite su nekoliko sati strugali sa srebrnih poluga otisak žiga rudnika Silver Bull.

Nije to bio lagan posao, pa je Ben Nite psovao.

— Zaveži! — obrecnu se na njega Gordon u jednom trenutku. — Moramo to uraditi da se u banci ne dosjete da to potječe od pljačke.

— Znam, Paule, znam — mrmljao je nezadovoljno Ben.

— Spopada me muka kad pomislim koliko srebra odlazi tim struganjem.

— Do vraga, Bene! Baš si glup. Paziš na sitnice — nasmi-
julo se zadovoljno Gordon, koji je već završio posao.

Pošto su napali kočiju, jahali su nekoliko dana. Zaustavili su se blizu Hardinga. Bio je to veći grad, pa je postojala mogućnost da promijene srebro.

— U gradu sam bio prije dvije godine — rekao je Gordon. — Mogu ti reći da se brzo razvijao. Ostao sam desetak dana i stekao neke prijatelje.

— Je li do njega stigla željeznica? — upitao je Ben.

— Mislim da jest — odgovorio je Gordon. — Evo prilike, kad dobijem novac, da se malo provozamo. Ha, ha, ha!

Zaustavili su se ispred grada da bi obavili ovaj posao, premda je Ben Nite mislio da samo gube vrijeme.

— Bankarima je svejedno odakud potječe srebro — govorio je. — Dao bih ruku u vatru da ćemo za srebro dobiti samo polovicu vrijednosti. Ostalo će oni strpati u džep.

Paul Gordon slegne ramenima.

— Tako ti je to, Bene! Što se tu može?

Prenoćili su u šumi, a ujutro krenuli na cestu što vodi u grad. Dok su jahali, sreli su nekoliko kola, dva-tri jahača i skupinu kauboja s nekoga obližnjeg ranča. Bili su dobro raspoloženi.

— Ovi će se dobro napiti u gradu — reče Ben.

Gordon se iskesi i obliže suhe usne.

— Boga mu, baš im zavidim!

— Što, zar mi nećemo nešto popiti? Grlo mi se osušilo od prašine — pobunio se Nite.

— Rekao sam ti — obrecne se ljutito Gordon — da o piću nema ni govora. Kad prodamo srebro i dobijemo novac, bit će vremena da to zalijemo.

Harding je bio zaista veliki grad. Imao je na desetke saluna. U njemu je vrilo kao u košnici, Nitko na njih nije obraćao pažnju, pa su se ubrzo izgubili u gomili.

Pred bankom je Gordon zaustavio konja i promrmljao:

– Pričekaj me! Pokušat ću ovdje utopiti svoj dio.

– A moj?

– Ti ćeš to učiniti u drugoj banci. Koliko se sjećam, ima još jedna i vlasništvo je Sama Robinsa. To je stari, prepreden lisac, i pazi kako obavljaš posao.

Htio ili ne, Ben Nite je morao poslušati. Ljutio se što mu Paul komandira i jedva je čekao trenutak da ga se otarasi. Ako ih već goni Dobis – razmišljao je – onda je bolje da se razdvoje. Teže će ih tako pronaći. Ako ih stigne obojicu, obojica će biti gotovi.

Paul Gordon se u banci zadržao oko pola sata. Kad je izišao, bisage su bile prazne, ali se na njegovu licu nije vidjelo veselje. Pošto je uzjahao konja, bijesno je procijedio:

– Taj gad, uštogljeni gad! Znaš koliko mi je platio? Samo pet tisuća dolara!

– Boga ti! Pa to je jadno.

– Naravno – nastavio je Gordon. – No, morao sam popustiti. To više što mi je otvoreno dao do znanja da zna otkud potječe srebro. Pri tome je bio tako bezobrazan da bih ga najradije sravnio sa zemljom. Oh, osvetit ću se ja njemu!

– Kako Paule?

– Kad skupim bandu, orobit ću mu banku! Uzet ću sve do posljednjeg centa.

Ben Nite se začudi.

– Što? Zar se nećeš smiriti?

Umjesto odgovora Gordon se nasmije i mamuzne konja.

– Da vidimo hoćeš li ti imati više sreće! Ha, ha, ha!

Kad je Nite ušao u banku Sama Robinsa, on ga je dočekao raširenih ruku.

– Izvolite! Izvolite! – previjao se od uslužnosti. – Što mogu za vas učiniti, gospodine... gospodine...

Kad se Nite nije predstavio, pošto ga je lukavim pogledom odmjerio od glave do pete, odmah mu je bilo jasno o kakvom je čovjeku riječ. Na trenutak je pogledao na ulicu. Nije opazio ništa sumnjivo.

– Uđite u moju kancelariju! – rekao je i uslužno mu otvorio vrata.

Ben Nite nije ni trenutka okolišao. Stavio je bisage na pisaći stol, otvorio ih i počeo vaditi srebrne poluge. Bankar je rasolačio oči, počeo zadovoljno trljati ruke, pa onda mazno upitao:

– Želite li to prodati?

– Da.

Prekapao je, slagao poluge čas gore, čas dolje. Onda je nešto mrmljao, pogledao Bena i rekao:

– Sedam tisuća dolara, gospodine.

– Koliko?

– Sedam, sedam... tisuća dolara! – ponovi Robins.

Ben Nite pocrveni od ljutine. Uhvati bankara za prsa, dobro ga strese i prijeteći zareži:

– Deset tisuća, mješino! Deset tisuća – ponovi. – Pusti me! – cvilio je prestrašeno Robins. – To, to je previše! Nemam toliko novca. Osim toga, osim toga, tko mi jamči da to nije, ovaj, opljačkano?

– Da i jest, što te briga? –

prokune Nite. – Zar na srebru piše tko ga je pravio? Srebro ko srebro, zar ne? Nego, hoćeš li ti meni toliko platiti ili da ga nosim u drugu banku?

Robins je bio stari lisac i znao je koliko vrijedi ta gomila srebra. Ako mu isplati deset tisuća, toliko će, a možda i više, zaraditi. Zato je tobože tužno kimnuo glavom.

– Dobro! Platit ću! Premda... premda ću ostati gol kao crkveni miš!

– Ma, je li? – podsmjehne se Nite.

Dok mu je bankar plaćao, drhtale su mu ruke jer se teško rastajao od novca. Nite je mislio kako će se Gordon iznenaditi kad mu kaže da je za svoj dio dobio više od njega. Odjedanput se trgnuo. Ne! Ne smije mu to reći. Paul Gordon mu se nije nimalo dopadao!

XIV

Bio im je neprekidno za petama, a nikako da ih stigne. Dobis ne bi bio Dobis kad bi ga to moglo skrenuti s puta. Ustrajnost je bila njegova vrlina.

Jedino mu je muke zadavao Larkin. Kao da je propao u zemlju! Iznenada je izgubio njegov trag. Potajno se nadao. Kad završi s Gordonom i Niteom, pobrinut će se da i Larkin odleži zasluženu kaznu.

Dva dana nakon toga našao se u Claytonu. Bio je to manji gradić, relativno miran, ili je to bilo samo prividno? Kako bilo, odlučio je da se ovdje nekoliko dana odmori.

Bilo je to područje gdje je operirao John »Brazgotina«. Što će se dogoditi ako im se sretnu putovi? Dugovao je život tom

banditu, a kao bivši šerif nije ga obavezivao zakon da postupi po propisima.

Ovdje je doživio zanimljiv susret. Našao se s Jackom Jossom, gradskim šerifom. Upoznali su se prije nekoliko godina kad je Dobis jahao za teksaške rendžere. Doživjeli su nekoliko pustolovina, a zatim se rastadoše i svatko je krenuo svojim putem.

Susret je bio veoma srdačan. Rukovali su se kao stari prijatelji. Uz bocu viskija podsjećali su se na one dane. Sve bi bilo u redu da mu se Joss nije potužio kako se našao u veoma teškom položaju.

– Znaš, ja sam ti šerif kratko vrijeme – rekao je. – Radio sam prije toga za ranč »Stella«. Onda sam uletio u klopku.

– U klopku?

Šerif se osmjehne i mahne rukom.

– Ne u pravom smislu. Bio sam pijan, pa sam se okladio da ću iz grada istjerati sve propalice. Ni sam ne znam kako su mi pričvrstili šerifsku značku. Kad sam se otrijeznio, bilo je kasno da se povučem.

– Imaš li neprilike? – pitao je Dobis.

Jack Joss se zbunjeno počeo po kosi.

– Pa, kako se uzme – odgovori. – Ne stvari sam sredio, ali...

– Treba li ti pomoć?

– Da.

Ispričao je Jossu da goni odbjegle robijaše, ali mu on ništa nije mogao konkretno reći o njima.

– Ljudi o kojima govoriš nisu dolazili u Clayton.

Kad je izišao iz njegove kancelarije, svratio je u salun. U

njemu se čuo veoma zanimljiv razgovor. Neki debeljko, prljav i obrastao u bradu, smijuljio se od uha do uha i upravo govorio:

— Dajem sto na pedeset da Jack neće dugo biti šerif.

Takve i slične priče i nagadanja vjerojatno su došle i do Jossa. Zato je Dobis razumio da mu ponos nalaže da se obračuna s probisvijetima.

Kad je Joss nešto poslije ušao u salun, Dobis je na licima tih ljudi vidio podrugljiv izraz. To ga je pogodilo. Istina, Joss nije bio kao on, ali je u svakom slučaju bio hrabar čovjek. Bio je još mlad, bez iskustva, i trebalo mu je vremena da se prema vucibatinama postavi kako treba.

Joss nije opazio Dobisa. Obratio se barmenu i mrzovoljno naručio viski. Ispio ga je u jednom gutljaju i obrisao usta. Kad je krenuo prema izlazu, zaustavio ga je vlasnik saluna Jonatan Say.

— Jednu na moj račun, šerife? — smijuljio se.

No Jack je odbio.

Say se dogegao do njega. Zatim mu je tiho, naglašavajući svaku riječ, šapnuo:

— Dosad smo imali samo šupljoglavce za šerife, Jack! Imali su običaj zabadati noseve tamo gdje ne treba. Zato su sahranjeni prije vremena. Nadam se da ti nisi takav?

— Gdje to šerifskim nosevima nije mjesto, Say? — mirno je upitao šerif.

Say značajno podigne obrve, a zatim se nasmijulji.

— Na primjer, u mojim poslovima. Tvoj prethodnik je zabadao nos u moj rulet. Učinilo mu se da moj čovjek ima čarobnu moć da zaustavlja kuglicu gdje

želi. To se nije dopadalo Hicku Bulleru, pa ga je napunio olovom. U poštenoj borbi, naravno! Nadam se da si ti mudriji? Šerif ako to umije, ako je pametan, može poživjeti dugo i dobro, zar ne? Ha, ha, ha!

Jack Joss kimne glavom pa mirno reče:

— Hvala ti na savjetu, Say! Da ne ponovim tu grešku, molim te da ukloniš rulet! Još večeras!

Prije nego što je izašao iz saluna, prišao je ruletu i obratio se prijetećim glasom Hicku Bulleru.

— Ispij taj viski, i gubi se iz grada!

Hicku od iznenađenja ispadne cigareta. Stisnuo je oči, pogledao prema Sayu i kao da ne vjeruje ono što je čuo, upitao:

— Ti to meni kažeš, a?

— Tebi! — odgovori šerif i udari ga bocom po glavi. Zatim ga prijeteći pogleda i promrsi kroz zube: — Je ne govorim dva puta!

Hick to nije čuo jer se stropoštao na pod, pa ga Jack podiže, uprti na leđa i pođe prema izlazu. Gosti zinuše od iznenađenja. Dobis je očekivao dalji razvoj događaja.

Pošto je kockara smjestio u ćeliju, vratio se Joss sa sjekirom, prišao ruletu i sjekirom raspalio po njemu.

— Nema ruleta u gradu dok sam ja šerif! — objasnio je Sayu koji je pucao od jada.

Kad je opazio Dobisa, prišao je njegovu stolu i sjeo. Obrisao je graške znoja i nasmiješio se.

— Što veliš, a?

— Svaka čast, Joss! Dobro si to izveo — osmjehnuo se bivši šerif.

— Čuj! — reče Joss Dobisu. —

Ovom bi ušljivom gradu trebao čovjek poput tebe. Zašto ponovo ne staviš značku? Ti kao glavni šerif, a ja kao pomoćnik, učinili bismo čuda.

— Naravno, Joss! I sam znaš da gonim robijaše — odgovorio je Dobis.

Odjahao je iz Claytona uvjeren da će Jack Joss s vremenom dobro obavljati posao.

Život u »Dolini sedam brežuljaka« tekao je uobičajenom kolotečinom. Ništa se značajnije nije događalo. Larkin se brinuo o stadu. Unajmio je još jednoga kauboja. Uvečer bi odlazio u posjet Tomu Simanu da popričaju o dnevnim događajima. Bila je to prilika i da vidi Mary Morgan. Svaki njihov susret donosio je nešto novo i ubrzo su shvatili da se između njih razvija ljubav. Vidio je to i stari Siman, pa bi ovako znao reći Maggie:

— Čini mi se, stara moja, da ćemo izgubiti Mary! Nema sumnje da je ona Jacku draga, zar ne?

Maggie bi se zadovoljno osmjehnula.

— I meni se čini, Tome! Želim to iz svega srca.

Čekali su da se Jack odluči, ali je on smatrao da još ima vremena. Tek je počeo. Tek se uhvatio ukoštac sa životom, pa bi još bilo prerano da se oženi. Želio je Mary pružiti više. Ako ga posluži sreća, na godinu će biti pripravan da je zaprosi.

U grad je odlazio veoma rijetko. Građani Wooporta su izabrali šerifa. Za njega, pričalo se, nije se moglo reći da se baš trudio da napravi reda u gradu. Više je volio radni dan provoditi po salunima i kockati.

Takav šerif nije Wooportu bio potreban. I kao što se to događa, ubrzo je raznorazni ološ doznao da je Mac Koy mlakinja i da mu se štošta može raditi pred nosom.

Nahrupili su u grad odasvud. Bilo je trenutaka kad je Koy zažmirio na jedno oko. Potajice se pričalo da nije imun na mito. Sve u svemu, nezadovoljstvo je vladalo među ljudima.

Kasno te jeseni u okolici su se pojavili i kradljivci stoke! Još nisu stigli do »Doline sedam brežuljaka«. Da su stigli, ovdje bi ih, nesumnjivo, čekao »topao« doček.

Dogodilo se nešto drugo, što je u stanovitom smislu poremetilo mir Toma Simana.

Dugo su već bili u dolini. Odavno je Tom izorao zemlju i čekao je sad plodove rada. Godina je bila vrlo povoljna i obećavala je dobar prinos.

— Ako tako potraje — govorio je Tom — bit će žita i za prodaju! Kiša pada po narudžbi.

To isto su mislili i ostali farmeri.

Jednog dana, tek što se vratio s polja, Simana je dočekao neki čovjek kojeg je sretao u gradu i za kojeg se pričalo da je agent željezničke kompanije.

Bio je to čovjek u poodmaklim godinama. Značajna figura, prosijed i džentlmen od glave do pete. Tom je bio začuđen što ga je posjetio. S njim nikad nije imao posla. Zato je znatiželjno pogledao Maggie koja je bila uznemirena.

— Što se dogodilo, Maggie?

— upita je Tom zabrinuto.

— Gospodin Ted Bell te traži, Tome! Mora s tobom nešto razgovarati.

— O čemu?

Ovo je pitanje bilo upućeno Maggie, ali i posjetiocu. Došljak se zbunjeno nakašlje.

— Gospodine Siman! Ja, ovaj kao... kao predstavnik željezničke kompanije imam... ovaj, neugodnu dužnost da vam prenesem...

— Govorite, zaboga! — prekinu ga Tom.

Ted Bell se zbunjeno osmijehne, pa se obrati Maggie.

— Pošto će razgovor potrajati, možemo li u kuću?

— Oh, kako ne!

Kad su ušli u kuću i kad je Bell sjeo, izvukao je iz unutrašnjeg džepa komad papira, stavio na nos naočale i preko redova pogledao Simana.

— Vrlo mi je neugodno, gospodine Simane, što vam nosim loše vijesti. Evo, ovdje je pismo i naređenje kojim me kompanija ovlaštuje da, da... ovaj...

— Govorite! — promrmlja Tom sluteći nešto neugodno.

— Po onome kako stoje stvari — nastavi agent — vi ste uzeli zemlju koja vam ne pripada.

— Kako? Ne pripada? — zapanji se Siman.

— Pa, kako da kažem — promuca Bell. — Znate, zemlja koju ste uzeli nije prodana vama već jednom drugom čovjeku.

— Drugom čovjeku? — ponovi zbunjeno Tom. — Govorite jasnije!

Agent se nakašlje. Na njemu se vidjelo da je pošten čovjek. Zato mu je bilo neugodno da ih odmah stavi pred gotov čin.

— Zemlja na kojoj ste sad pripada Hanibalu Prestonu!

— Kome?

— Hanibalu Prestonu! — ponovi Bell. — Imam naređenje da vas obavijestim da se u roku

od osam dana morate iseliti. Istovremeno ću vam pokazati zemlju koja vam pripada. Došlo je do zabune pri kupnji, pa se to sad mora ispraviti.

Tom Siman je skočio sa stolice i viknuo:

— Vi, vi ste ludi! Kakva je to sad glupost? Ovu sam zemlju platio i na njoj ću ostati!

— Žao mi je, ali...

Tom Siman je bio miran, dobroćudan čovjek. No, sad je planuo. Nije mogao razumjeti da je željeznica pogriješila. Imao je crno na bijelom da je ovo upravo ona zemlja na kojoj je podigao farmu. To je i rekao.

— Znam, ali oni misle, odnosno kažu da su pogriješili — odvratio je Bell. — Ako ne uzmete drugu zemlju, vratit će vam novac!

— E, to neću! — pobunio se još žešće Siman. — Ovo je moja zemlja! Platio sam je pošteno i moja će ostati!

Agentu je bilo neugodno. Sagnuo je glavu i ugrizao se za usne. Zatim ih pogleda, sjetno se nasmiješio i reče:

— Ja nisam kriv, gospodine Siman! Vidim da ste vrijedan i pošten čovjek. Obavljam samo svoju dužnost.

— Razumijem ja vas! — hukne ljutito Tom. — Ništa vam ne zamjeram. Da li vi mene razumijete, čovječe?

Bell klimne glavom.

— Veoma dobro vas razumijem, gospodine Siman! I žao mi je što se to dogodilo. Ako ne izvršite naređenje, bit ću prisiljen da stvar predam šerifu.

— Šerifu? Pa nisam ja lopov?

Agent se tužno osmijehne i pogleda Maggie. Bila je blijeda kao krpa. Samo je kršila ruke,

nesposobna da kaže bilo što. Napokon je jedva promucala:

— Ali, to je, to je... nepravda!

Ted Bell kimne.

— Da, nepravda, gospodo! Znam iz iskustva kako se to radi. Prodaju najprije zemlju u bescijenje, a onda dobiju bolju ponudu, prekrše ugovor, istjeraju doseljenike i pokupe zaradu.

— Nitko me neće otjerati s moje zemlje, gospodine Bell! — zaprijeti Tom. — Ja sam se i tamo, otkud sam došao, borio za koru kruha. Nastavit ću i ovdje!

Agent željezničke kompanije se tužno nasmiješi.

— Imate sasvim pravo, gospodine Siman! Znam što to znači kad vas netko otjera iz gnijezda koje se savili za vas i svoju obitelj. No, oni su moćni. Oni sve mogu. Takvo je, na žalost, vrijeme.

Ted Bell je, nema sumnje, bio pošten čovjek. Našao se u veoma delikatnom položaju. Morao je izvršiti dužnost, a bilo mu je žao Toma Simana.

— Da li su i drugi doseljenici u sličnom položaju? — upitao je Tom.

— Da, još Blueberry i Jackson — odgovori agent.

— Što, što nam savjetujete, gospodine Bell? — prošaptala je Maggie izgubljenim glasom.

Bell teško uzdahne, pa slegne ramenima. Neko je vrijeme razmišljao, a zatim odgovorio:

— Prvo i prvo, javit ću kompaniji da su vaši dokumenti u redu. Oni će nakon toga požurivati. Mogu odgoditi izvršenje naloga najviše za mjesec dana. Naravno, ukoliko prije ne stig-

ne novi vlasnik i silom vas otjera.

— Zar je... zar je i to moguće?

— procijedi Siman.

— Da, na žalost!

Kad se spremio na odlazak, Maggie ga je ispratila do vrata i toplo pogledala.

— Hvala vam, gospodine Bell.

Izišao je i Tom. Sagnuo je glavu i samo mu je pružio ruku. Onda je šutke ušao u koral i osedlao konja.

— Kamo ćeš, Tome?

— K Jacku — reko je. — Moram s njim razgovarati. Usput ću svratiti do Blueberryja i Jacksona.

— Kod Jacksonove žene je Mary. Vratite se zajedno! — povikala je za njim žena.

Nikad u životu Tom Siman nije tako bjesomučno jahao do prijatelja. Želio je a se Jacku izjada, da pronađu način kako da se odupru ovoj opasnosti. Uostalom, to se ticalo i Keenove zemlje! Ne! Nitko njega neće otjerati! Odlučio je da se bori svim silama! Njega se ne tiču zakulisne rabote. On je imao pravo, pa je odlučio da zbog toga izgubi i život ako bude potrebno.

Jacka Larkina sreo je na pola puta. Kad ga je Jack ugledao, znao je da se Simanu nešto dogodilo. Zato je, umjesto pozdrava, zabrinuto upitao:

— Što je, što se dogodilo, Tome?

Siman se trudio da dođe do zraka. I kad je uspio, potanko mu je sve ispričao.

— Boga mu! — procijedio je Larkin ljutito. — Ti gadovi! Sutra ću u Wooport da vidim kako stvari stoje. Predat ćemo stvar advokatu.

— Misliš da će to pomoći? — upitao je Siman s nadom u glasu.

Larkin je razmišljao. Nešto slično događalo se i dosad. Nije mu to bilo posve nepoznato. U ovakvim slučajevima špekulacije sa zemljom doživljavaju neobične razmjere.

— Pokušat ćemo zakonskim putem, Tome! — umirivao ga je Jack iako nije bio siguran da će se stvari baš tako odvijati. Što su oni, do vraga, prema moćnoj kompaniji?

— Ako u tome ne uspijemo? Što nam preostaje? — pitao je Siman.

Što im preostaje? Zna se: borba za pravdu, pa makar se podigli protiv cijelog svijeta.

Ipak, nije sve bilo tako crno. Jack je pokušao umiriti Toma, pa je odgovorio:

— Tjerat ćemo stvar sve do guvernera!

Donekle umiren, Siman se osjećao bolje. Ipak, sve je još bilo neizvjesno. Trudio se da vjeruje u pravdu, ali je u njemu nešto govorilo da je to varava nada. Predosjećao je teške događaje. Događaje bremenite i opasne.

— Moram svratiti k Jacksonu i Blueberryju — rekao je Tom.

— Idemo zajedno!

Jahali su, ali nisu razgovarali. Bili su zabavljeni svojim mislima. Kad su stigli k Jacksonu, Mary im je izišla u susret i veselo zacvrkutala:

— Oh, divno! Barem ću imati društvo.

Vragolasto je pogledala Jacka, ali mu je, kao i na licu svog rodaka, opazila zabrinutost.

XV

Kad su upitali Jacksona što će poduzeti ako ga otjeraju sa zemlje, on je bio iznenađen takvim pitanjem. Začudo ih je pogledao i rekao:

— Uzet ću vinčesterku, pa ću krojiti svoju pravdu! Nije prvi put da mi netko želi oteti ono što sam stvorio. Ovo je surova zemlja! Za nju se valja boriti, jer takve ljepote nema nigdje na svijetu. Evo, godina je dobra i zašto očajavamo? Ne zvao se ja Jackson ako dopustim da netko nešto dirne. Svakome će prirediti vruć doček. A što se tiče obitelji Jackson, ima nas mala regimenta.

Bill Jackson bio je jak, čvrst muškarac pedesetih godina. I nije baš imao vremena da se potuca po Zapadu. Sedmero djece na grbači nije mala stvar. Tom i Jack bili su zadovoljni što tako reagira na posljednje događaje. Tom Siman mu je pružio ruku i ozarena lica rekao:

— To su prave riječi, Bille! Ako dođe do neprilika, računaj na moju pomoć.

— I ti na moju! — odgovori Jackson.

Produžili su k Samu Blueberryju. Bili su iznenađeni kad su vidjeli da se pakuje.

— Hej, što to znači?! — povikne Siman.

— To što vidiš — odvrati mrzovoljno Blueberry. — Suzy! Uzimaj djecu!

Već je svu imovinu potrpao u kola i tek što nije krenuo. Jack mu pride i mirno ga upita:

— Kamo ste krenuli, gospodine Blueberry?

— Kamo sam krenuo, do vraga! Ni sam ne znam — procijedio je on bijesno. Danas me po-

sjetio Ted Bull i rekao neka se maknem sa zemlje.

— A pšenica? Zar ćete ostaviti svoj trud drugima? — upitao je Larkin.

Čovjek je slegnuo ramenima, a zatim odgovorio: — Sili se čovjek mora pokoriti! Što ja mogu protiv željeznice?

— Jackson i ja ostajemo! — rekao je Siman. — Borit ćemo se!

— Ha, ha, ha! Boriti se? Protiv koga? Samo se vi borite. Znam ja što će se ovdje dogoditi. Proliće se krv. Prije nego što do toga dođe ja odlazim, želim sačuvati glavu i živote obitelji.

— Jesi li dobro razmislio?

— O, i te kako!

Nisu ga mogli uvjeriti. Preostalo im je da se oprostite s njim.

Vraćali su se na Simanovu farmu pognutih glava. U zraku je visjelo nešto zlokobno i prijetelo!

Mary Morgan nije se miješala u razgovor, ali se na njenom licu čitao prezir.

— Tako jak čovjek, a kukavica! — promrsila je ljutito. — Zato se željeznica i može igrati s takvim ljudima.

Preostalo je mjesec dana do dana odluke. Za to vrijeme moraju sve poduzeti da ostvare svoje pravo. Tom Siman i Jack Keen, odnosno Larkin, bili su na istoj vatri.

Za Jacka je ovo bilo utoliko teže što je planirao da na kraju godine zaprosi Mary. Ako ostane bez ranča, bit će ono što je bio prije. Zato ne smije dopustiti da dođe do najgoreg.

Prije nekoliko mjeseci još je bio u bijegu. Sad, kad je našao smisao života, sudbina se još jednom s njim okrutno poigrala. Odlučio je ostaviti oružje. Ali,

ako dođe do obračuna, znao je da će ga morati uzeti i boriti se za pravdu.

Tom Siman bio je zabavljen istim mislima. Dugo su razgovarali o tome što najprije valja poduzeti. Onda je zaključeno da sutra pođu u Wooport, da u katastru još jednom provjere da li je u knjige unesena njihova zemlja.

— Ja sam odmah, po dolasku, te stvari sredio — rekao je Tom.

— Ipak nije loše da provjerimo.

Jack se složio. Međutim, slutio je da ih u Wooportu čeka neugodno iznenađenje.

A takvo iznenađenje priredio im je Harry Baxter, čovjek koji je vodio zemljišne knjige. Kad su zatražili potvrdu o pravu vlasništva, dugo je listao knjižurinu da bi napokon rekao:

— Ne, ta zemlja nije upisana na ime Toma Simana i Jacka Keena.

— Nije upisana? — promrm-ljao je Siman kao da ne vjeruje.

— Ja sam osobno donio dokumente. A vi ste mi, gospodine Baxter, rekli da je sve u redu.

— Ja? — počeo se čuditi činovnik. — Vi se varate, gospodo!

Jack je dotad šutio. Kad je službenik izrekao ove riječi, grubo ga je uhvatio za prsa i prodrmao, pa prosiktao:

— Što, zaboravljiv si? Sad ću te ja podsjetiti!

Baxter je počeo cviliti poput štakora. Otimao se, ali se nije uspio izvući iz Jackova zagrlja.

— Što? Što vam je, pustite me! Tužit ću vas šerifu! Kad je malo popustio zahvat, čovjek je jedva došao do daha. Onda je povikao:

– U pomoć! U pomoć, šerife!
Opet ga je Jack stegnuo, a zatim ga uhvatio za vrat. Unesavši mu se u lice, procijedio je:

– Istinu na sunce, gade! Tko te podmitio? Melji! Budući da Baxter nije mogao računati na šerifovu pomoć, jer se on u to vrijeme po svoj prilici kockao u salunu, Baxter je shvatio da se s Larkinom ne može šaliti. Koprcao se u njegovim rukama, a Tom Siman je mirno promatrao što se događa.

– Dakle? Hoćeš li progovoriti ili...?

– Govorit ću! – dahne Baxter. – Ovaj, ja... Oni, oni su mi pismeno naredili da kao vlasnika te zemlje upišem Hanibala Prestona – promuca Baxter.

– Gdje je to pismo?

– Ja, ovaj... Ne znam... – procvili Baxter.

– Pismo na sunce! – zahripi Siman, koji ga je dohvatio s druge strane.

Otimao se Baxter, ali bez uspjeha. Našao se u čeličnom zagrljaju i bio je blijed kao krpa. Napokon ga je Jack morao nekoliko puta udariti u rebra. Baxter je bio osjetljiv na bol i brzo je propjevao:

– U kasi je!

– Daj ga!

Kad je, klecavih koljena prišao blagajni i drhtavim prstima izvadio papir, obrisao je krupne graške znoja. Zatim je počeo plakati.

– Ja, ja sam propao čovjek! Što će moja djeca?

– Na to si morao prije misliti

– obrecne se ljutito Tom na njega i pljune. Pogledao je Jacka koji je čitao pismo i upitao:

– Dakle?

– Dobro, Tome! Još nešto go-

spodine Baxter! Tome, daj ugovor pa neka ga notar ponovo uvede u knjige. Isto tako neka nam izda potvrdu da je zemlja uvedena na naše ime.

Otvorivši zadnju stranu knjige, Baxter je jedva uspio upisati podatke, a zatim se skljkao na stolicu. Prije nego što su izišli iz njegove kancelarije, Jack mu zaprijeti:

– Ako nešto zucneš šerifu, gotov si! Opet ćemo te uzeti u ruke. Ako ni to nije dovoljno, odgovarat ćeš za mito.

– Taj gad! – procijedi Tom kad su izišli na ulicu.

Bila je jesen, a još je bilo lijepo vrijeme. Istina, sunce nije jako pržilo, ali su ipak bili žedni. Kao po dogovoru uputiše se u najbliži salon.

Siman zaustavi Jacka i osmijehne se.

– Dobro si to izveo, Jack!

– Sad smo osigurani! – složio se Larkin.

Udoše u salon da to proslave.

XVI

Nakon pljačke srebrnih poluga, savezni šerif iz Austina raspisao je potjernicu za nepoznatim banditima. Svi šerifi iz okruga dobili su zadatak da provjere u bankama da li im je netko u posljednje vrijeme ponudio na prodaju srebro.

Naravno, od toga je bilo malo koristi. Samo je Robins iz Hardinga izjavio da mu je neki čovjek ponudio da kupi srebro, ali to nije učinio jer mu je bilo sumnjivo njegovo ponašanje. Opisao je tog čovjeka, pa je na temelju toga izdana oskudna potjernica.

I Jack Joss se složio da sve to nije imalo svrhe. Primivši po-

tjernicu, samo je slegnuo ramenima i promrmjao:

— Šteta papira! Tako oskudne podatke mogla nam je dati samo budala. Taj opis odgovara tisućama ljudi, pa tražiti tog bandita isto je kao tražiti iglu u plstu sijena.

Što se tiče Paula Gordona i Bena Nitea, ni jedan ni drugi nisu, kao što su planirali, sjeli u vlak i odvezli se kao gospoda u New Orleans. Previše su ih žuljali novci da bi to čekali i zato su, izjahavši brže-bolje iz Hardinga, krenuli na sjever, prema Sonori.

Zašto su to učinili nije bilo jasno. Umjesto da se udalje od Dobisa, sad su mu dolazili u susret. Možda su drugačije razmišljali kad su se odlučili na to putovanje? No, bilo je sigurno da su se promijenivši izgled, osjećali sigurnim.

Prvi put su u usputnoj poštanskoj stanici doznali da je za njima izdana potjernica. Možda im ne bi palo u oči da netko od kauboja, koji su navratili na čašicu pića, nije s gorčinom rekao svom drugu:

— Bobe, život ti je zaista pravo govno! Evo, mi radimo za trojicu, a što dobivamo svakog mjeseca? Pišljivih dvadeset dolara. Zar je to dovoljno za mladog čovjeka? Ipak imamo nešto od toga: poštenje.

— Ha, ha, ha! To je da pukneš od smijeha. A da li si čitao potjernicu za onim banditom koji je opljačkao poštansku kočiju što je prevozila srebro? Nisi!? E, taj se čovo dobro potkovao. Siguran sam da mirno uživa u ženama i viskiju.

Ovaj je razgovor privukao njihovu pažnju. Naravno, nisu

pokazali da ih zanimaju te priče. Ipak je Nite izišao pred zgradu, gdje se na ulaznim vratima nalazilo nekoliko potjernica.

Pročitao je samo jednu do kraja, onu koju je spomenuo kauboj. Na njegovu bradatom licu ukazao se zadovoljan osmijeh.

Dok su poslije jahali prema Sonori, Nite se nasmijuljio sjetivši se toga.

— Ovako kako izgledamo, ne bi nas poznala ni vlastita mati, hi, hi!

Činjenica da se za svih tih mjeseci lutanja Zapadom nisu duže zadržali na jednom mjestu bio je razlog što su odlučili da to učine o Blackstoneu. Do Sonore je bilo još oko 300 kilometara, pa je bio red da se malo odmore.

— Bio sam jednom u Blackstoneu! — rekao je Nite. — Gajezdo je prilično sigurno, a ima i žena. Paule! Što misliš o tome da povalimo koju bebicu?

Gordon obliže suhe usne pa se zakihoće:

— Bilo bi nam za zdravlje! Hi, hi, hi!

Blackstone je zaista bio grad kakav su željeli. Salun do saluna, animir-dame, rulet, karta-nje. I što je najvažnije, već duže vrijeme u gradu nije bilo šerifa. Posljednji koji je želio uspostaviti red nalazio se na »brdu čizama«. To je značilo da je bilo veoma opasno igrati se predstavnika zakona u ovom gradu.

Sigurni u sebe jer su imali novac, Paul Gordon i Ben Nite su, stigavši u Blackstone, u prvom dućanu kupili odijela. Odjedanput su se željeli poigrati džentlmena. Naručili su i druge stvari, ali nisu mijenjali izgled.

Kad su te večeri izišli iz hotela, bili su čudna dvojka. Nisu bili naviknuti na takva odijela. U njima su se osjećali stiješnjeni, uštogljeni, a najviše – smiješni. Stajalo je na njima kao na strašilima, pa je Paul Gordon ljutito mrmljao:

– Osjećam se kao u oklopu, Bene!

– Prijedlog je bio tvoj, zar ne? E, pa kad je tako, nosi strpljivo taj teret. Ha, ha, ha!

– Mislio sam da nitko neće posumnjati da su to Paul Gordon i Ben Nite kad obučemo odijela.

Dogovorili su se da najprije večeraju, a zatim će potražiti zabavu.

Oko devet sati uvečer, dobro raspoloženi, otvorili su vrata saluna »Ludi mustang«. Bio je to najbolji lokal u gradu. A djevojke, najbolje u cijelom kraju!

Glumili su ljude široke ruke. Kad su stali za šank, odmah su izazvali pažnju. Bilo je ondje svakojakih ljudi, najviše ološa pridošlog odasvuda.

– Daj svima piće! – Paul se galantno obratio konobaru.

Mogao se tako ponašati jer se nalazio u sredini koja mu je odgovarala kao voda ribi. Ben je bio nešto suzdržljiviji. On je volio popiti poneku čašicu ili povaliti kakvu djevojku, ali nije bio kockar kao Paul.

Zato se najprije ogledao za dobrom ženskom. Nije trebao dugo tražiti. Tek što se okrenuo, jedna mu se oslonila o ruku i mazno zacvrkutala:

– Sam si, stranče, a? Da te Dolly malo zabavi?

– Može! – iskesio se Ben i naručio bocu burbona.

Kad je osjetio miris njenog znoja, već mu je pao mrak na

oči. Zato nije dugo okolišao. Tek što je ispio prvu čašicu, obratio se Dolly:

– Lutkice! Kako bi bilo da malo prilegnemo?

– Uh, baš si nestrpljiv! – udarila ga nestašno lepezom po licu.

Bila je zgodna, jedra djevojka. Upravo takva kakve je Ben volio.

– Zašto da gubimo vrijeme, zar ne? – nasmijuljio se Nite.

– Pa, kad je riječ o poslu, hajdemo! – složila se djevojka i ustala. Zatim je zanjihala bokovima, osmjehnula se i dodala:

– Ne zaboravi bocu, darling! Trebat će ti poslije jahanja da pokvasiš grlo, ha, ha, ha!

Jedva je čekao da uđu u sobu. Tražila je novac unaprijed i Ben ga je dao, a zatim oblizao suhe usne.

– Hej, skidaj se? – naredio je drhtavim glasom.

– Gle, gle?! Zašto tako brzo, darling? Odmah, odmah će Dolly namiriti svoga dragog.

Skidala se polako, što je Bena dovodilo do bijesa. Kad je ostala samo u gaćicama, bacio se na nju poput zvijeri.

* * *

Paul Gordon se nalazio na sasvim drugom poslu, kraj ruleta. U ruci je držao novac, stavljao neprekidno na crveno i – gubio.

Jednom je i dobio, no, svota je bila mala, gotovo zanemariva prema onome što je izgubio. Igrao je i dalje. Pio je najbolji burbon, oči su mu se svijetlile od pohlepe.

Gubio je, a nije želio priznati da se novac opasno smanjuje. Tek kad je na rulet stavio posljednju banknotu i izgubio, bio

je svjestan da je ostao bez centa.

Oteturao je od stola i potražio Bena. Našao ga je kako sjedi za stolom. Pred njim je bio viski, kraj njega nekoliko djevojaka koje su mu se nametale.

— Bene! — zahripao je promuklim glasom. — Daj mi tisuću dolara!

— Što? — Ben je izbuljio oči kao da vidi utvaru. Bio je čovjek koji se nerado rastaje od svoje imovine.

— Daj novac! — ponovi Gordon prijeteći.

Umjesto da mu posudi, Ben podigne obrve.

— Što? Zar si već sve slistio?

— Ne melji! — obrecne se ljutito Paul. — Daj!

— O, ne! — usprotivi se Ben.

— Nije mi ni na kraj pameti.

— Znači, tako? — procijedi Paul i prostrijeli ga pogledom.

Kao da Gordon i ne postoji, Ben se obrati djevojkama:

— Da primimo mog drugara u društvo?

— Može! Može! — zacvrkutaše one.

Ben se okrene prema Gordonu, iskesi se i reče:

— Uzmi stolac pa nam se pridruži!

Paul Gordon zavrti glavom. Pucao je od bijesa. Najradije bi Bena ubio. Kako se samo usuđuje da ga odbije?

— Zaista mi nećeš posuditi?

— Neću! — ostao je Nite pri svome.

Gordon se šuteći okrene i pođe prema izlazu.

— Hej, kamo ćeš? — povikne za njim Nite i ustane. — Što te je spopalo?

— Odlazim iz grada! — prosikta Paul koračajući prema vratima.

Nite nezadovoljan pođe za njim.

Gordon je stajao na nogostupu. Bila je tamna, oblačna noć.

— Zar ćeš jahati po tom mraku?

Gordon ne odgovori. Kad mu je Ben prišao bliže, naglo se okrenuo. U ruci je držao kolt.

— Hej, što to znači! — zaprepasti se Nite i ustukne nekoliko koraka.

— To znači — ledenim će glasom Paul Gordon — da ću te ubiti ukoliko se ne isprsiš i daš mi novac.

Ben nije bio strašljivac, ali je znao da se s Gordonom ne treba igrati.

— Ti se šališ, drugar, zar ne? — promucio je.

— Nije mi ni na kraj pameti! Daj novac, Bene, ili...

I Ben Nite je imao revolver. Nije znao da li je toliko brz da se suprotstavi Gordonu. No, vrijedilo je pokušati. Osim toga, Gordon je bio pijan, pa njegovi refleksi neće biti najbolji.

— Što se tiče novca, izbij si to iz glave! — reče Ben dršćućim glasom. — Nisam ja kriv što si prokockao svoj dio!

— Znači, tako!

Ben je znao da mu je kolt uperen u trbuh. Bilo je ludo da nešto pokuša. Još luđe bi bilo da mu da novac. Odjednom je znao što treba učiniti. Postao je toga svjestan onog trenutka kad je začuo kako Gordon poteže otklonac.

Naglo se bacio u stranu, koliko je brže mogao. Dok je odjekivao pucanj iz Paulova revolvera, izvadio je svoj kolt i uzvratio. U oskudnom svjetlu vidio je kako se Gordon zanio u stranu i jauknuo od bola.

Čuo je tup udar njegova kolta o nogostup, pa se brzo podigao.

— Ne dam se ja pljačkati, Paul! — zadihano je rekao. Začudo, nije ga ubio. Umjesto toga, povrativši dah, sa žaljenjem reče: — Eh, ovdje prestaje naše druženje, drugar!

Krenuo je preko ulice prema hotelu.

XVII

Paul Gordon bio je ranjen u rame. Metak mu je prošao kroz meso i srećom nije ozlijedio kost. Zato je mogao da odjaše iz grada i negdje usput zaliže rame.

Bio je ljutit na Bena Nitea. Psovao je iz svega glasa, a u njemu se nakupilo toliko žuči da ju je iškaljivao na konju. Bijesno je mamuzao jednu životinju, koja je njištala od bola.

Oko njega bio je mrak. Odjahao je iz grada kao kukavica. Žderao se zbog gluposti koja ga je stajala tolikog novca. Zašto ga, do vrata, nije povratio, ako nikako drugačije, barem koltom?

Sad je bilo kasno za kajanje! Poraz ga je toliko pekao da nije mogao zaspati cijele noći. Štoviše, najradije bi urlikao kad bi se sjetio Bena Nitea. Zar da ga ta protuha rani? Eh, pokazao bi on njemu da nije bio pijan! I tko bi se, prokletstvo, nadao da taj šonja ima hrabrosti da mu se suprotstavi? On, s kojim je jahao cijelo vrijeme i bježao pred Dobisom?

Bio je siguran da bi Nite u obračunu sa šerifom kukavički pobjegao. Tresle bi mu se gaće i ostavio bi ga na cjedilu. S takvim čovjekom nije bilo vrijedno putovati.

Jutro, koje je dočekao u voderini kod Rock Rivera bilo je hladno. Sunce je izišlo, ali su njegove zrake slabo grijale Gordonove kosti. Približavala se zima.

Morao je misliti na zimu. Negdje mora pronaći sigurno skrovište. Mora doći do novca i prespavati zimski san. Ali, gdje? Onda je odlučio da to bude Sonora! Ovaj grad na staroj granici bio je kao stvoren za ljude poput njega. Morao je što prije stići pod njegovo okrilje, među ljude svoga kova.

To je bilo utočište kakvo je mogao poželjeti. A Bena Nitea neka vrug nosi! Ili bi, možda, bilo zgodno...?

Dugo je razmišljao o tom planu. Sagledavao ga je s raznih strana. Bio je ranjen, ali ako ga dočeka u zasjedi? Onako iznenada, imao je izgleda da mu se osveti.

Postavljalo se pitanje kad će Ben Nite odjahati iz Blackstonea. Zato je promijenio odluku i vratio se u grad.

Na veliko svoje iznenađenje, pronašao je deset dolara negdje u dnu džepa. Bilo je to pravo bogatstvo. Dovoljno da nešto pojede i da obnovi zalihe živežnih namirnica. Nešto će ostati i za piće.

Nije svratio u hotel. U Blackstoneu je završena igra džentlmena. Ako uspije, rado će prodati odijelo, koje nije podnosio.

Našao je sobu kod neke stare udovice kraj hotela, pa je u svako doba mogao promatrati izlaz iz hotela.

Tog dana je mirovao i izležavao se. Budući da je poznavao Benove navike, nije ga očekivao do podne. Tada će izaći iz hotela

da u obližnjem restoranu pojede nešto.

Ostat će nezapažen sve dok ne ocijeni da Nite namjerava otići iz grada. Tada će biti njegov. Slijedit će ga i čekati pogodnu priliku da mu pokaže zube.

* * *

Dok su se odvijali ovi događaji, John Dobis je jahao prema Blackstoneu. Hoće li se ovdje sresti ogorčeni neprijatelji? Hoće li se u ovom gradiću odigrati obračun između bivšeg šerifa i odbjeglih robijaša?

XVIII

Ben Nite nije bio tako naivan kako je mislio Paul Gordon. Njemu alkohol nije pomutio mozak, a još manje rulet ili karte. Slabost su mu bile žene. Kad je propisno zadovoljio strasti, mogao je biti miran mjesecima. Pošto se dobro proveo u salunu s damama za zabavu, izležavao se u sobi.

Čak je zahtijevao da mu se jelo nosi u sobu. Prema posluži je bio galantan. Neka svi osjete da je bogat, da je džentlmen. Uživao je u tom uvjerenju, pa se i sam čudio koliko dobiva na važnosti. Kako bi bilo lijepo otputovati nekamo gdje će mirno, bez straha, trošiti novac!

Samo da nema toga prokletog šerifa!

Na Paula Gordona je mislio kao na prošlost. Nije zapravo ništa mislio, jer je bio uvjeren da je Gordon podvio rep i otišao iz Blackstonea. To bi bilo najbolje. Da je ostao s njim, budući da je bio bez sredstava, morao bi ga financirati, a to mu se nije nimalo dopadalo. Sad se osjećao nekako slobodno, kao

nikad dosad. Poželio je da to potraje.

Sve ima svoje vrijeme i kraj, pa i odmor. Odjednom mu je dosadila soba. Iako je bila najskuplja, volio je širinu prerije i u gradu se osjećao kao u zatvoru.

Ono što je želio doživjeti u Blackstoneu, doživio je. Imao je nekoliko žena. Poželio je naći u postelji pravu pravcatu damu. To je mogao imati tek u New Orleansu. Zato je odlučio kupiti prnje i sjesti na vlak.

Tri dana nakon toga, pošto je prodao konja i podmirio dug u hotelu, krenuo je prema željezničkoj stanici.

Bio je dobro raspoložen. Zviždukao je neku kaubojsku pjesmu. Važno je pogledao na sat koji je visio na zlatnom lancu. Imao je toliko vremena da navrati u salun „Kod vlaka“ i ispije dvostruki viski.

Bilo je kasno poslijepodne, oblačno, i spremala se kiša. Ben je bio zadovoljan odlukom da ode iz Blackstonea. Tamo kamo ide, dakle u bučni New Orleans, neće biti blata. Neće ga više gušiti prašina. Neće udisati miris balege ili tjerati dim dok priprema jelo.

Ušao je u salun sjajući od zadovoljstva. Iznenadio se kad je vidio da osim njega i pospanog ćelavog barmena nema drugih gostiju.

— Jedan dvostruki burbon, momče! — iskesio se na ćelavka.

Bio je bez riječi poslužen. Ispio je piće u jednom gutljaju. Naručio je još jedan i obrisao usta.

— Dolazi li vlak za New Orleans točno u osam sati?

Barmen ga je čudno pogledao, pa nastavi brisati tezg.

— Nešto sam te pitao, momče? — ponovi prijeteći Nite.

Čelavko za trenutak prekine posao i lijeno odgovori:

— Kako kad! Nekad i kasni...

Tog trenutka je začuo kako se otvaraju pokretna vrata. Nije se okrenuo. Smatrao je to nepotrebnim. Vjerovao je da ulazi neki gost.

— Zdravo, Bene! — začuo je pozdrav iza sebe.

Poznavao je taj glas. Kad se okrenuo, vidio je Paula Gordona. Na usni mu je dogorijavao opušak cigarete. Ironično se smješкао. Zatim je zakoračio prema Benu.

— Opet smo se sreli, a?

Ben Nite je problijedio kao krpa. Ne zbog toga što se pred njim nalazio Gordon. Prepao se jer je Gordon u rukama držao kolt.

— Zdravo, Paule! — promrm-ljao je Ben i progutao slinu. — Popij nešto!

Umjesto da prihvati poziv, Gordon odmahne glavom. Usne mu se stisnuše u prijeteću crtu i on prosikta:

— Kad si me ono ranio, bio sam pijan! Hajde, potegni sad!

— Neću! Ti si lud! Zar sam morao dopustiti da me ubiješ. Uostalom, ti si prvi počeo, zar ne?

— Povuci, amigo! — odrešito će Paul Gordon.

Iako je bio ranjen, kolt mu je sigurno ležao u šakama. Imao je Bena na nišanu.

Barmen ih je prestrašno promatrao. Brzo se sakrio iza tezge.

— Glupo je da se svadamo — pokušao je Ben urazumiti Gordona. — Evo, voljan sam podije-

liti novac! Nije meni stalo do njega, Paule, Kako došlo, tako prošlo.

— Zaveži i potegni!

Suočen s opasnošću, svjestan da neće pokolebati Gordona, nije imao drugog izbora. Naglo je povukao. Bilo je to brzo. Možda brže nego što bi povukao Paul Gordon, Ali Gordon je već imao kolt u rukama.

Planulo je nekoliko hitaca. Meci su Bena pogodili u prsa, a njegovi su se zabili u pod. Zaglavinjao je. Uhvatio se za prsa iz kojih je tekla krv, pa začuđeno prokrkljao:

— Zašto, Amigo?

Bile su to njegove posljednje riječi.

Kad se razišao barutni dim, Paul Gordon pride tezgi i natoči čašu viskija. Ispije je u jednom dahu, a zatim se vrati Niteu. Pretraživši mu džepove, našao je novac. Izdvojio je jednu banknotu i dobacio je barmenu.

— Popij nešto u ime Paula Gordona! Pomoli se za dušu Bena Nitea!

Zatim je izišao.

* * *

Tog trenutka u Blackstone je ušao Dobis. Čuo je pucnjavu što je dolazila sa željezničke stanice. Međutim, bila je to uobičajena pojava pa joj nije posvećivao pažnju. U mnogim gradovima Zapada ljudi su ustajali s pucnjavom, pa s njom i lijegali u postelju.

John Dobis je stigao kasno! Ben Nite je bio mrtav. Kad je stigao do mrtvačnice, već ga je pogrebnik sređivao za groblje. Još istog dana, na običnim je kolima odvezen na brdo čizama.

Dobis nije bio nezadovoljan. Od barmena je doznao tko ga je

ubio. Bio je umoran, ali je odmah uzjahao i krenuo Gordovim tragom.

XIX

Jack Keen, odnosno Larkin i Tom Siman, bili su zabavljeni svakodnevnim poslovima. Očekivali su posjet Teda Bella, ali je on otišao iz Woopora. Da li je značilo da je željeznica oduzela od podvale?

Prolazili su dani, tjedni, mjeseci. Došla je jesen i prošla. U maju se osjećala zima.

Jednog dana Jack je dojahao na Simanovu farmu. Bio je svečano obučen. Odmah je upitao gdje je Mary. Kad mu je ona pošla u susret, on se zadovoljno osmijehne.

— Zdravo, Mary!

Bila je iznenađena njegovim izgledom. Potajno se nadala da je Jack zove na ples. Pozvala ga je u brvnaru, ponudila sokom i kolačima, te rekla:

— Tom je u staji! Očekuje priinovu, a Maggie je negdje u vrtu.

— Potražiti ću Toma! — rekao je Jack i osmijehnuo se.

Mary je prišla prozoru i gledala ga kako korača prema koralu. Bio je nekako ukrućen, kao da se nije najbolje osjećao u svečanom odijelu. Razmišljala je i pogađala što ga je dovelo na farmu? Koliko joj je bilo poznato, nigdje se nije održavala zabava.

Gorjela je od nestrpljenja. Srce joj je uzbuđeno kuvalo kad je vidjela Toma, Maggie i Jacka kako se smiju.

Kad su ušli, Tom skine stetson i pogleda Mary.

— Sjedi, djevojko! — naredi Tom kratko, pa namigne Mag-

gie da donese bocu burbona. Kad ih je ponudila pićem, poslije nekoliko gutljaja Tom pročisti grlo, pogleda Mary i zagonetno se osmijehne.

— Mary! Upravo te je zaprosio Jack Keen.

Za nju je to bilo kao da je udario grom iz yedrog neba!

Ona je to očekivala. Ali sve je došlo tako iznenada. Pocrvenila je i stisnula se uz Maggie, koja ju je pomilovala po kosi.

Kao kroz san čula je Toma:

— Onda, djevojko, što kažeš? Hoćeš li se udati za njega?

Zbunjeno ih je pogledala. Oborila je oči i kroz poluzatvorene trepavice promatrala Jacka. I on je bio zbunjen. Samo se smješкао. Srce joj je udaralo kao da će skočiti iz grudi!

Ono, ono što je čekala tako dugo, sad se dogodilo! Bit će Jackova žena i zvat će se Keen!

— Hoću! — šapnula je jedva čujnim glasom, a onda naglo ustala i pojurila prema svojoj sobi.

— Kad se misliš vjenčati? — upitao je poslovno Tom.

— Što prije, to bolje, Tome! — odgovorio je Jack.

— Odlično! — složila se Maggie. — Dosta su čekali. Sad se Jack sredio i može se oženiti.

Tom Siman ispije na dušak piće, pa natoči još jednu sebi i Jacku, a onda se nasmiješi i pogleda Maggie.

— Stara! Znači, ne gine ti ples! Da vidimo jesmo li ga zaboravili. U tvoje zdravlje, momče!

— Za tebe i Mary! — nazdravila je Maggie, brzo donijevši i sebi čašu. Onda je pogledala prema Marynoj sobi i osmijehnula se. — Idem pogledati što radi!

— Ha, ha, ha! — Široko se smijao Tom. — Da nije šenula od sreće? — Opet je natočio čašu, nazdravio i udario Jacka u rebra. — Priredit ćemo bogatu svadbu, momče! Za tvoju sreću, Jack.

XX

Dobis je gonio Paula Gordona, ali je bandit bio uvijek u prednosti od nekoliko sati.

A onda su obojica malaksala. Zastali su da se odmore i pribere snage za konačni obračun.

Da je Gordon znao da mu je za petama Dobis, brzo bi uzjahao konja i ne bi se zaustavio do Sonore. Ali, nije to znao i s užitkom se ispružio na vlažnoj zemlji.

Do mraka je preostalo još nekoliko sati. Isto toliko da stigne u prvo naselje. Izvadio je iz biseaga komad suhog mesa. Žvakao ga je črvstim zubima i napio se vode, pa ponovo uzjahao. Konju je također trebao odmor. Odlučio je da zastane u prvom naselju.

Bio je to mali meksikanski gradić. Stigao je predvečer i svratio u prvi salun. Umjesto viskija, grlo je isprao tekilom i upitao debeloga Meksikanca za prenoćište.

— Si, si, senjor! Mi imamo sve: i hranu, i prenoćište, i djevojke.

Paul Gordon se umorno iskesio.

— Prve dvije stvari dolaze u obzir, a treća kad se malo odmorim i prikupim nešto snage. Ha, ha, ha!

Osim njega u salunu se nalazilo još nekoliko ljudi. Bili su bučni, kako to već umiju ljudi ovog podneblja.

Ispio je piće, naručio večeru i brzo legao.

Dva sata nakon toga stigao je Dobis.

* * *

Sljedeće jutro bilo je vedro i sunčano. Kakva igra prirode! Sunce i »bablje ljeto«, a zima tek što nije počela.

Ni Paul Gordon, ni John Dobis nisu znali da su odsjeli u istom prenoćištu!

Prvi je ustao Dobis. Želio se raspitati ne nalazi li se u gradu Gordon. Prekoravao se što to nije učinio sinoć. No bio je previše umoran i jedva je čekao da zaspi.

Kad je ušao u salun, dočekao ga je onaj isti Meksikanac koji mu je dao krov nad glavom.

— Što, senjor odlazi? Zar nije zadovoljan? — dočekao ga je zabrinuto.

— Ma, ne! Sve je u redu, amigo! Nego, da li si možda sinoć ili ovih dana vidio krupnog čovjeka široka lica, s ožiljkom na čelu? Trebao bi imati zamotanu desnu ruku?

— Si, si, senjor! — osmijehnuo se udvorno Meksikanac. — On je vaš prijatelj? — Dobis nije odgovorio, pa čovjek nastavi: — Došao je sinoć, popio viski i sad se odmara.

Pogledao je iza leđa šerifu, a onda uskliknuo:

— Vaš prijatelj upravo dolazi! John Dobis se munjevito okrenuo!

Na stubama je stajao Paul Gordon. Bio je iznenađen kao nikad u životu. Brzo se pribrao i nasmijuljio:

— Napokon smo se sreli, šerife!

Umjesto odgovora, Dobis podigne kolt koji je već držao u rukama i procijedi:

**AKO JE VAŠ
ZNAK
ŠKORPION**

**DOZNAJTE
VIŠE O SEBI
ILI ONIMA
KOJE VOLITE**

Na svim kioscima!

— Podigni šape, Gordone! Uhapšen si!

Gordon se iskesio i odmahnuo glavom. Poslušao je ipak, pa uzdignutih ruku počeo silaziti niz stube. Odjednom se sagnuo i počeo se prevrtati preko glave. Dočekao se na stražnjicu, pa brzinom munje dohvatio korice, ali one su bile prazne! Dok se prevrtao, ispao mu je kolt. Sad je Dobisu bio izložen na milost i nemilost.

Polako je ustao, a onda se ponovo nasmijuljio.

— Pobijedio si, Dobise!

Još istog dana krenuli su iz grada. Cilj je bio poznat: robijašnica u Santa Feu'

XXI

Za Jackom Larkinom Dobis je tragao dvije godine. Ne zna se od koga je saznao da se treći bjegunac naselio kraj Wooporta. Kad je stigao u taj grad i prelazio ulicu, ugledao je Larkina kako zaustavlja konja pred kovačnicom.

Požurio je onamo. Jack je iznenada iza sebe čuo uzvik koji ga je ošinio poput biča.

— Larkine!

Kad se okrenuo i ugledao šerifa, osmjehnuo se tužno i tiho rekao:

— Sklonite pucaljku, šerife! Odavno ne nosim revolver!

Dobis je Larkina odveo do gradskog šerifa i ispričao mu tko je zapravo Jack Keen. Oblasni šerif Evans, koji je zamijenio prijašnjeg šerifa, dobro je poznavao Keena. Zavrtio je glavom kao da ne vjeruje. Umiješao se Larkin i rekao.

— Dobis govori istinu! Ja sam zaista Jack Larkin, odbjegli robijaš!

Evans je nezadovoljna izraza na licu zatvorio Larkina u ćeliju, a zatim se vratio Dobisu. Oštro ga je pogledao i odlučno rekao:

— Nikad nisam sreo poštenijeg momka od Jacka. To je nepravedno! On je sad oženjen, a odavno je izbrisao svoju prošlost!

— I ja mu dugujem život, Evanse — namršteno promrmlja šerif. — Da nije bilo njega, onaj pas Gordon bi mi raznio lubanju! Ali zakon je zakon, a ja, iako ne nosim šerifsku značku, ipak sam još u duši šerif!

U tom trenutku u kancelariju je upao bradati Tom Siman. Slučajno je doznao što se dogodilo Jacku! Pogled mu je bio divlji, a u ruci je stezao tešku pušku za bizone.

— Čujem da ste uhapsili Jacka Keena! — gotovo je režao. — Ako tog momka odmah ne pustite, napraviti ću pakao!

— Tvoj Jack Keen je, zapravo Jack Larkin, osuđen zbog ubojstva! — reče Dobis.

— Larkin ili Keen, svejedno! On je momak i pol! — vikne Tom i prijeteci podiže pušku. Zatim nastavi: — Ako je i nekoga ubio, taj je to sigurno zaslužio. Jack je riskirao život da spasi mog sina od Apaša i tko ga pipne imat će sa mnom posla!

Tom Siman je ispričao Johnu Dobisu kako se upoznao s Larkinom. Pri tome nije ispuštao pušku.

— Da nije bilo njega, moj jedinac bio bi izgubljen! A možda bi nas Indijanci slistili!

Kad je Siman završio, Dobis reče Evansu neka dovede zatvorenika.

SUPERSTRIP BIBLIOTEKA

alan ford

**Svakih četrnaest dana nove duhovite
dogodovštine Grupe TNT koja je
osvojila čitatelje širom naše zemlje!**

Potražite na svim kioscima!

Larkin polako uđe u kancelariju i stane pred šerifa.

— Oprostite, Keene! — promrmlja Dobis i pruži mu ruku. — Pogriješio sam. Zamijenio sam vas s nekim Jackom Larkinom, ali mi je ovaj ovdje, Tom Siman, upravo ispričao kako je

u »Dolini smrti« sahranio Larkina, kojeg su ubili Apaši.

John Dobis ustane, pozdravi Evansa i pođe prema vratima. Usput gurne u stranu Simanovu pušku i dobaci mu:

— Znaš, prijatelju, tvoja me puška nije uplašila! Nije mi potrebno prijetiti da shvatim.

KRAJ

U PRIPREMI

**Howard Ford:
RENDŽER IZ WICHITE**

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 1872. – d, a za 6 mjeseci 936. – d. U cijenu je uračunat popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101 – 833 – 1216 »za Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00 HFL 2,50. Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00 SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US\$ 15,00.

Uplata na devizni račun 30101 – 37 – 25730 – 3252051 kod – Zagrebačke banke Zagreb (za »LASO«).

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 40.000 d, c/b stranica 30.000 d.

Oslobodeno plaćanje poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 – 1973. od 26.XI 1973.

DRAGI,
DOBRO ZNAŠ DA
MI NAJVIŠE GODI

HUMOR

**ZA SVE KOJI VOLE SMIJEH U SEKSU
ZA SVE KOJI SE VESELE SEKSU
ZA SVE KOJI SE SMIJU SEKSU
I kod vašeg prodavača novina!**